

L'ARQUEBISBE DE
BARCELONA CONVIDA
ELS DIOCESANS A PARTICIPAR
EN EL NOU PLA PASTORAL

P 3, 7 i 16

Misericòrdia: portes obertes

JOAN JOSEP OMELLA

«Es tracta d'esdevenir una Església en sortida, missionera, que mira el món i la pròpia realitat com a Mare»

SEBASTIÀ TALTAVULL

«És la crida a exercir la misericòrdia en acte, en acció, lluny de teories, discursos i bones intencions»

EDITORIAL

«Als temples tenen cabuda actes eclesials amb noves formes d'expressar la sinodalitat, generant noves epifanies de bellesa»

En el proper número us oferirem, juntament amb Càritas diocesana de Barcelona, la carta apostòlica «Misericordia et misera» del papa Francesc

Josep Folguera i Anna Roig llegint el Manifest de la Misericòrdia, el 19 de novembre a Santa Maria del Mar. / Agustí Codinach

«Francesc és un Papa revolucionari»

Entrevista en exclusiva al famós compositor Ennio Morricone

El mestre Morricone va participar en la segona edició del concert «amb els pobres i per als pobres» al Vaticà en el marc del Jubileu de les Persones Excloses Socialment.

P 12

**La mirada
transcendent
del cineasta
Krzysztof
Zanussi**

P 4-5

Fotograma del film «Cos estrany».

Pensant-ho millor

Advent, esperança

L'Advent torna a ser a la porta. Quatre setmanes més, i Nadal. Acabem de viure un any més, de la mà de sant Lluç, els passos de Jesús per aquest món fent el bé. Hem escoltat les seves paraules. Són missatges de vida per a nosaltres. Hem celebrat els signes que realitzava, que ens feien endevinar la seva identitat i ens revelaven la seva íntima comunió amb el Déu i Pare nostre i l'Esperit que ja anunciava el que havia de fer en nosaltres.

En el nou Advent que comencem, farem camí, el camí certament de Jesús, de la mà de sant Mateu. Santa Maria de Natzaret, la Mare de Jesús, tipus i model d'esperança per a tots, ens guiarà i mantindrà vetllant en l'espera de la salvació promesa. Isaïes i Joan, el Baptista, ens faran també costat amb paraules que ens recorden que el Senyor és a prop i gestos que ens enardeixen el cor.

Començarem amb un clam d'esperança ben orientat: «A vós elevo la meua ànima, Senyor.» Sí, perquè la nostra esperança sigui ferma, segura, cal que la nostra ànima s'elevi fins a Déu, el nostre Senyor, en súplica humil i confiada des de la nostra petitesa. Del Senyor ens ve l'ajuda, la for-

ça que necessitem per ser on ens correspon, dir la Veritat que ens allibera i que, sense covardia ni falsos respectes, hem de proclamar, i fer el que els altres tenen dret a esperar de nosaltres. Si creguéssim de veritat, la nostra fe seria la nostra més joiosa esperança. Si confiem en Déu, si ens fiem de la bondat i misericòrdia del Pare nostre del cel, experimentarem el goig del seu amor, la força del seu braç i ens sentirem emesos a les obres de misericòrdia, les obres del veritable amor.

Dit amb paraules clares i senzilles com les de l'Evangeli, ens sentirem estimats i estimarem amb fets, fent el bé, com Jesús, a tothom que s'acosti a nosaltres i sortirem de la nostra comoditat per trobar els que necessiten el bé que els podem fer.

L'esperança dels cristians no es fonamenta en quimeres, ni és una esperança efímera com tantes promeses, que per tots costats ens fan. La nostra esperança s'explica amb fets. Com el Senyor en el seu pas pel món. Per això, per seguir-lo ben decidits en el camí que emprenem de l'Advent, a Ell el nostre Senyor, elevem la nostra ànima.

**Carles Soler
Perdigó**
Bisbe emèrit de
Girona

La setmana en tuits

Josep Àngel Saiz @BisbeSaiz

Bisbe de Terrassa

Almenys 120 morts i 200 ferits en un accident ferroviari a l'Índia. Pregària i solidaritat amb els difunts, les famílies i el poble

Elisabetta Piqué @bettapique

Corresponsal «La Nación» al Vaticà

#Francesc va tancar la Porta Santa del #JubileuMisericòrdia, però va demanar no tancar la porta del perdó

Llorenç Puig @puigpuig

Delegat dels Jesuïtes a Catalunya

Felicitats i pregària pels nous tres preveres del bisbat de Terrassa que han estat ordenats avui pel @BisbeSaiz: que siguin homes de Déu!

Santiago Agrelo @SantiagoAgrelo

Arquebisbe de Tànger

Mentre Déu es fica en el cor dels fills que pateixen, alguns moralistes pretenen ficar-se als seus llits. Deixeu-ho ja

Núria Iceta @nuriaiceta

Editora de «L'Avenç»

Notícies que fan feredat: «10 immigrants arriben amb la càrrega d'un camió a la planta Mango de Lliçà»

Carles Capdevila @CarlesCapde

Periodista

Vergonya. Gas Natural no va avisar l'Ajuntament de Reus que tallava la llum a l'àvia morta en un incendi

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 29 de novembre del 1268: comença el conclau més llarg de la història, que culminarà l'any 1271, al cap de 34 mesos, amb l'elecció de Gregori X.

Zoom

Eduard Brufau

Divendres 25 i dissabte 26 de novembre té lloc el Gran Recapte d'Aliments. Durant aquests dos dies qui ho vulgui pot deixar productes alimentaris als milers de punts de recollida instal·lats a mercats, supermercats i altres comerços. Gràcies a la col·laboració desinteressada dels ciutadans i de 25.000 voluntaris, es preveu que es recullin tones de menjar, que aniran a parar a les famílies més necessitades.

Escoltat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda
Coordinador d'Informatius

Veus sobre la Bíblia

La Setmana de la Bíblia, del 21 al 27 de novembre, ha estat notícia i sobretot Paraula comentada a Ràdio Estel. Diversos testimonis n'han parlat. Enric Termes, rector de la basílica de Sant Josep Oriol, destacava el dilluns 21, a les 8.30, que «la Bíblia ha de ser el motor de la vida cristiana per ajudar la gent a preguntar-se què diu la Paraula de Déu». El tema ha ocupat també dues edicions del programa *El mirador*, els dies 16 i 22.

El biblista Javier Velasco destacava que «la distància temporal i cultural dels seus textos amb nosaltres fa que calgui un esforç d'interpretació que no s'acaba». Concepció Huerta, secretària de l'Associació Bíblica de Catalunya, definia la Bíblia com «un text viu capaç d'interpel·lar-nos i omplir-nos d'alegria». El coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica de Barcelona, Quique Fernández, la definia com «el mapa, la brúixola i una eina importantíssima per anar pel món amb un referent de vida». També han sonat altres veus, entre elles les d'Armand Puig i Marcos Aceituno, sobre aquesta convocatòria de les deu diòcesis catalanes. S'han emès a la *Fórmula Estel* i en altres espais.

Editorial

Belleza i misericòrdia

Tots tenim dret a la bellesa, també les persones que la societat ha exclòs o descartat. L'acte diocesà de cloenda del Jubileu de la Misericòrdia, el 19 de novembre passat, va estar amarat de bellesa. El marc era l'esvelta basílica gòtica de Santa Maria del Mar, construïda al segle XIV per l'esforç d'un barri i d'una generació, on les columnes se separen sense parió i es fan altes i minses com en cap altre edifici d'Europa. La preparació de l'acte estigué minuciosament cuidada. Els temples no són exclusivament el marc de l'Eucaristia i d'altres sagraments, sinó que hi tenen cabuda també actes eclesials amb noves formes d'expressar la sinodalitat: els laics que intervenien ocupaven el presbiteri i els bisbes i preveres seien entre els fidels. Es va estrenar l'*Himne de la Misericòrdia*. Tot

un símbol: la lletra, una acurada selecció de textos bíblics, i la música, del mestre Bernat Vivancos. Destinat a ser cantat a parròquies i comunitats, fou interpretat pel Cor Francesc Valls. Animava el poble Cori Casanova, soprano i foniatra, membre del Moviment de Professionals Cristians. Tot acompanyat a l'orgue per Neil Cowley. Guiava l'acte la periodista Ester Romero. Entre els testimonis, fou especialment colpidor i també molt bellament expressat, el de Diana Tchamitchian, una noia refugiada siriana d'Alep acollida per la Comunitat de Sant'Egidio que havíem entrevistat a *Catalunya Cristiana* (n. 1939, p. 32). Ajudar els pobres li guareix la ferida profunda d'haver deixat el seu país i la seva família. El seu testimoniatge era l'acompliment d'aquelles paraules de Francesc en convocar l'Any de la Misericòrdia: «A tots, els

creients i els allunyats, pot arribar el bàlsam de la misericòrdia com a signe del Regne de Déu.» També en el marc de l'acte tingué un lloc la pregària contemplativa mitjançant una dansa senzilla i participada. Com va dir sant Joan Pau II: «Sant Agustí va dir que el qui canta prega dues vegades, jo us dic que el qui balla en prega tres.» L'arquebisbe Omella afirmava amb força que «no volem ser una Església autoreferencial, sinó servidora» i invitava tots els presents a aportar els seus suggeriments per a l'elaboració d'un nou Pla Pastoral. Des d'aquest editorial, i a la llum d'aquesta bellíssima cloenda, ens atrevim a respondre que les obres de misericòrdia haurien de continuar essent un dels eixos d'aquest nou Pla, generant sempre noves epifanies de bellesa.

La redacció us proposa

Creix amb força el Life Teen

Un mètode catequètic per acostar els adolescents i joves a Crist
P 8

Experiència pasqual a Vida Creixent

La creu és la clau d'interpretació dels evangelis
P 24

Nou sacerdot per a l'Església

Mn. Víctor Mosquera va rebre l'orde sagrat el 20 de novembre
P 11

Clausura de l'Any Ramon Llull

En un congrés, experts parlen de la vida i obra del beat mallorquí
P 25

Un nou llindar

Sebastià Taltavull
Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca

Missioners de la misericòrdia: tots!

Aquest era el to de l'enviament que tots rebíem dissabte passat a Santa Maria del Mar en l'acte de clausura de l'Any de la Misericòrdia. Ens havíem aplegat en fraternitat d'Església, escoltant testimonis i cantant la misericòrdia del Senyor, pregant junts i proposant-nos actuar cada dia amb l'estil de l'Evangeli que sap que l'amor no passa mai. Ho fèiem agraït un Any sant en el qual ens hem sentit acompanyats i estimulats a fer el bé, sobretot des de l'amor misericordiós que se sent afectat quan descobreix la situació precària d'aquell o d'aquella a qui estimar, perquè en ell i en ella s'hi manifesta el rostre de Jesús que em diu que s'hi fa present. Enfortits i animats per la Paraula de Déu proclamada que ens deia que l'amor és la mesura de tot —un amor sens mesura— ens vàiem projectats cap al futur amb la proposta de la preparació d'un Pla pastoral que ens convoca a fer un treball de conjunt que ens comprometi a tots en una decidida conversió pastoral després d'haver fet junts, en comunió i pregària, al llarg del temps que comença, una conversió personal. És la crida a exercir la misericòrdia en acte, en acció, lluny de teories, discursos i bones intencions, la raó per la qual hem de fer creïble cada dia la nostra fe cristiana i autèntic el nostre testimoni. Per això, convertim el final del Jubileu en un principi, en un començament que mira el futur amb entusiasme i amb esperança, fent que la misericòrdia sigui la biga de la nostra Església. Per això, ens urgim a fer realitat les obres de misericòrdia, les que sabem i coneixem i aquelles que, amb les necessitats que descobrim al nostre entorn, anirem realitzant amb l'ajuda del Senyor. Això demana atenció a les persones, a la realitat que ens envolta i a obrir el cor afectat pel que veu i troba. Hem sentit que se'ns deia que «les institucions acullen, però les comunitats integren». Cal que creixem en aquest esforç d'integració i reforçament dels nostres vincles comunitaris, sempre ben lligats per l'amor.

«La Mostra de Cinema Espiritual contribueix al diàleg interreligiós»

Enric Vendrell, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya

Miquel Àngel Codina

La Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General d'Afers Religiosos del Departament de Governació i Relacions Institucionals, organitza, fins al 30 de novembre, la XIII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya, amb la col·laboració de la Filmoteca de Catalunya, l'Obra Social "la Caixa", els cinemes Verdi i l'Ajuntament de Barcelona. La Mostra presenta una selecció de vint de les pel·lícules més interessants de la producció cinematogràfica espiritual i religiosa actual.

Quins són els objectius de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya?

El cinema sempre ha estat una font de coneixement, però en una societat on la imatge és tan rellevant per a l'imaginari social, cal saber utilitzar-la a favor del creixement de les persones. En el cinema hi conflueixen molts interessos econòmics, polítics i culturals, i des de la nostra perspectiva cal potenciar el que fomenta l'educació emocional i acompanya la reflexió sobre la persona. La Mostra té com a objectius aprofundir en la presència de la dimensió espiritual en la cultura audiovisual, fer visibles les diferents manifestacions religioses i espirituals, i contribuir a afavorir el diàleg interreligiós i la cohesió social.

Per tercer any consecutiu, la Generalitat de Catalunya n'és l'organitzadora.

Sí. La Mostra de Cinema Espiritual va néixer l'any 2004 de la mà de mossèn Peio Sánchez. Deu anys més tard, el 2014, mossèn Peio ens va oferir la possibilitat que la Direcció General d'Afers Religiosos n'assumís l'organització, i de seguida vam acceptar la proposta, ja que vam veure que la iniciativa encaixava de ple amb els objectius que, com a Govern, ens hem compromès a assolir en l'àmbit dels afers religiosos. Els nostres propòsits són, entre d'altres, contribuir al diàleg entre les diferents religions i fomentar el coneixement de la realitat religiosa per tal d'augmentar la cohesió social. La Mostra és un esdeveniment cinematogràfic que contribueix al diàleg interreligiós i permet fer visibles les diferents manifestacions religioses i espirituals; per tant, ajuda a augmentar el coneixement que les persones tenen de les diverses religions. És, doncs, un instrument molt adient per acostar a la ciutadania l'extraordinària riquesa de la diversitat religiosa que existeix al nostre país, i és per això que vam rebre de molt bon grat el repte d'organitzar-la; la nostra implicació és màxima.

A quin tipus de públic s'adreça essencialment la Mostra?

Atesa la gran varietat de temàtiques tractades, les pel·lícules poden suscitar l'interès de tot tipus de públic, independentment de la seva adscripció religiosa o de creences i fins i tot de no

creences, ja que hi trobem tant films que recullen la sensibilitat d'alguna o algunes de les tradicions religioses com films que plantegen les grans qüestions que tot ésser humà es fa en algun moment de la seva trajectòria vital: el sentit de la vida i de la mort, la llibertat, l'amor, la malaltia, la justícia i la solidaritat des d'una perspectiva transcendent, etc. Així, a través de la mirada dels directors de cinema, les pel·lícules reflecteixen les grans qüestions que tothom ens plantegem, però filtrades a través de la sensibilitat d'una determinada religió o creença. No és exactament cinema religiós; no explica històries religioses, explica el que interessa a qualsevol. En definitiva, són pel·lícules que conviden a la reflexió i no deixen indiferent l'espectador.

La Mostra de Cinema Espiritual va començar a projectar-se només a Barcelona i ha anat creixent any rere any. A quantes poblacions catalanes arriba enguany?

Sí, la Mostra va néixer a Barcelona el 2004. L'any passat, gràcies a la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa", la vam poder portar també a Girona, Lleida i Tarragona. Enguany hem fet un pas més endavant i hi hem incorporat altres sales, i també sis centres penitenciaris d'arreu de Catalunya amb la col·laboració de la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia. En aquesta tretzena edició, la Mostra es podrà veure en diferents sales de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, i també a Blanes, Terrassa, Vilassar de Mar i Cerdanyola del Vallès (Universitat Autònoma de Barcelona).

La pluralitat religiosa és una riquesa per a la ciutadania?

N'estic totalment convençut. Les di-

«Ens agradaria que, en un futur, la Mostra anés acompanyada d'un premi que reconegués la trajectòria d'un cineasta»

verses tradicions religioses han contribuït al llarg de la història a crear vincles de cohesió i col·laboració, tant entre els membres de les seves comunitats com amb les altres tradicions religioses i amb la societat en general. A ningú no se li escapa que també hi ha hagut conflictes, que encara avui perduren, però en general el balanç és positiu. En un context global i alhora local com és el nostre, la pluralitat religiosa és un bé que ens enriqueix a tots.

El cinema és un bon vehicle per conèixer altres realitats religioses i espirituals?

És un mitjà audiovisual i ningú no posa en dubte la força de la imatge i el so. Per donar a conèixer les confessions religioses que hi ha a Catalunya, entre altres actuacions que duem a terme a la Direcció General d'Afers Religiosos, des de fa tres anys organitzem aquesta Mostra i ens va molt bé! A través de pel·lícules que parlen de la vida, el públic pot conèixer diferents religions. És fantàstic!

La Mostra arriba a la tretzena edició. Quin balanç faria d'aquests anys?

La valoració és molt positiva, atesa la bona acollida que ha tingut. Ens

ha sorprès el gran potencial que té el cinema espiritual per donar a conèixer una ètica i uns valors transversals que uneixen les diverses tradicions, i alhora per superar els tòpics i les visions tòxiques de l'altre. El format cinefòrum ha permès la presència d'especialistes en el món del cinema i en diversitat religiosa —molts d'ells membres de diferents confessions religioses— que fan la presentació de la pel·lícula i condueixen el debat posterior per tal que la gent hi pugui reflexionar. Els debats són molt participatius i amb intervencions interessants.

Quins són els reptes de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya de cara als propers anys?

La bona acollida que ha tingut la Mostra en les dues edicions anteriors convida a pensar que els propers anys anirà prenent més volada i s'anirà consolidant com una de les mostres de cinema més importants a casa nostra. Per exemple, pel que fa a les sales que acullen l'esdeveniment, enguany en doblem el nombre respecte de l'any anterior. El nombre d'assistents és molt acceptable i ens plantegem com a reptes fidelitzar els espectadors i incidir en el públic més jove. També ens agradaria que la Mostra anés acompanyada d'un premi que reconegués la trajectòria d'un cineasta. I un altre repte important serà assolir la internacionalització de la Mostra, pel que fa als participants, a l'intercanvi amb mostres d'altres països, etc. En aquest sentit, durant la Mostra de Cinema Espiritual, celebrem el Seminari Internacional sobre Cinema i Valors, amb l'assistència de directors dels principals festivals de cinema espiritual d'arreu del món.

Cinema humanista i transcendent

M.A.C.

Dins de la XIII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya, la Filmoteca de la Generalitat projecta una retrospectiva de l'obra del cèlebre director polonès Krzysztof Zanussi, autor d'un cinema humanista i introspectiu reconegut internacionalment. S'hi poden veure sis pel·lícules: *Il·luminació* (1973), *L'any del sol tranquil* (1984), *La vida, una malaltia mortal de transmissió sexual* (2000), *Amb el cor a la mà* (2008) i *Cos estrany* (2014).

Les pel·lícules de Zanussi compten amb un denominador comú: la preocupació per les qüestions socials i el lligam entre el pensament i l'ésser humà. La clara defensa dels valors del cristianisme és un altre dels seus trets característics. Aquest físic, filòsof i cineasta nascut a Varsòvia l'any 1939 va crear, juntament amb Andrzej Wajda i Edward Zebrowski, el moviment del «cinema de la inquietud moral», tota una declaració d'intencions.

En la presentació de la Mostra als mitjans de comunicació, Zanussi va manifestar la seva satisfacció «davant de l'existència d'aquesta Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya; a Europa hi ha molts festivals de cinema espiritual que no es coneixen. És una minoria a la qual cal donar el relleu que es mereix».

El dimarts 15 de novembre, la Filmoteca de la Generalitat de Catalunya va projectar la pel·lícula *Obce cialo* («Cos estrany»), dirigida i escrita per Krzysztof Zanussi. El públic va poder gaudir dels comentaris del cineasta sobre aquest film, l'últim, de moment, de la seva magnífica trajectòria cinematogràfica.

Segons el seu autor, aquesta coproducció entre Itàlia, Polònia i Rússia «posa de manifest una situació límit: la dificultat de viure el cristianisme en la societat actual, superficial, corrupta, cínica i sense valors». Zanussi va afegir: «En el nostre món postmodern pot semblar que gairebé no hi ha diferència entre el bé i el mal, però aquesta diferència, en el fons, sí que existeix.» I va reconèixer que «als països asiàtics es valoren molt més les meves pel·lícules que a Europa, on la dimensió metafísica ha perdut pes específic».

El protagonista de *Cos estrany* és Angelo (Riccardo Leonelli), un personatge existencialista que Zanussi el va definir com «un àngel, no caigut, però sí abandonat i ferit en la seva dignitat de creient, que viurà una "nit fosca", com els místics». L'Angelo, que pertany al Moviment dels Focolars, coneix a Itàlia la Kasia (Agata Buzek) i tots dos s'enamoren. El que no sap el jove italià és que la noia té una vocació molt clara: ser monja. La Kasia se'n torna cap al convent, a Varsòvia, i l'Angelo la segueix per convèncer-la que canviï d'opinió. Mentrestant, el noi comença a treballar en una empresa. Allà coneix la seva cap, Kris (Agnieszka Grochowska). Ambiciosa, dèspota i sense escrúpols, la Kris intentarà portar-lo pel mal camí.

És una pel·lícula extraordinària que interpel·la constantment l'espectador al llarg de tot el metratge i el convida

KRZYSZTOF ZANUSSI

«El film "Cos estrany" palesa la dificultat de viure el cristianisme a la societat actual, superficial, corrupta, cínica i sense valors».

Krzysztof Zanussi, a la inauguració de la Mostra. / Glòria Barrete

Fotograma del film «Cos estrany».

Base de dades cinematogràfica

Durant la roda de premsa també es va inaugurar el portal Cinema espiritual i de les religions (www.cinemaespiritual.cat), un web impulsat per la Direcció General d'Afers Religiosos, amb la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa" i la Filmoteca de Catalunya. Té com a objectiu donar a conèixer, a través del format audiovisual, la diversitat religiosa i de creences que hi ha a casa nostra i arreu del món. Consta de dues parts: el Fons filmogràfic de les religions i la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya.

El Fons filmogràfic de les religions, coordinat pel professor Joan-Andreu Rocha, doctor en Història de les Religions, és una base de dades catalogada, d'accés lliure, que recull la producció cinematogràfica mundial referent a les diferents tradicions religioses. Actualment hi ha més de dues mil fitxes classificades segons les tradicions següents: el budisme, el cristianisme, la fe bahà'í, l'hinduisme, l'islam, el jainisme, el judaisme i el sikhisme. És una iniciativa pionera al nostre país.

a la reflexió. Són dues hores on el jove protagonista lluitarà contra els dubtes i les temptacions. Amb una posada en escena impecable, el director presenta dos mons contraposats: el religiós de la Kasia i l'ateu de la Kris; el transcendent

i el racional. La fotografia subratlla aquesta dicotomia. Les escenes en què apareix la futura novícia són filmades de manera lluminosa, amb colors càlids, mentre que a la resta predominen les ombres i les tonalitats fredes.

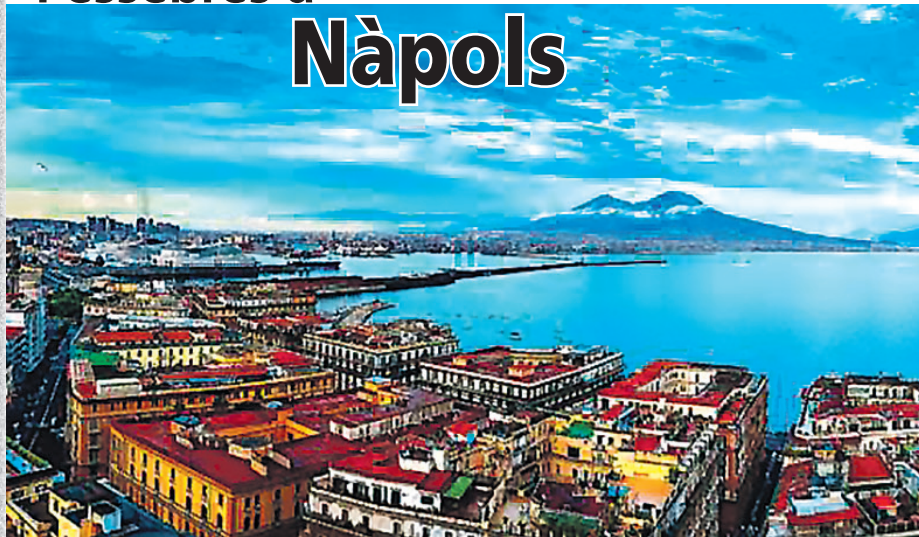
Cal destacar algunes històries paral·leles, d'un lirisme colpidor, que embolcallen la trama. Per exemple, la del jove captaire, amb un pare connectat a una màquina de respirar, al qual l'Angelo ofereix desinteressadament la seva ajuda. Una petita faula dins del film que acabarà amb un oxigenador «miracle» que impactarà en el fill i, en general, en tot el públic. O aquella brillant seqüència que es desenvolupa en una església ortodoxa, en què un monjo, improvisadament, donarà lliçons de vida a l'Angelo. «En aquest món no hi ha res que perduri», afirma, amb tarannà serè i cordial, l'ortodox. Tots els actors duen a terme una actuació excel·lent, tant per la seva credibilitat com pel sentiment que transmeten. Zanussi sacseja magistralment un còctel emocional, on aborda temes humans universals, com el sentit de la vida, la llibertat, l'amor o la solidaritat. És d'aquelles pel·lícules que no surts del cinema tal com hi vas entrar.

Pelegrinatges 2016 / 17

Pessebres a

Nàpols

Del 14 al 18 de desembre

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

TERRA SANTA

Del 13 al 20 de febrer

LLOCS SANTS DE JORDÀNIA

Pelegrinatge diocesà presidit per
Mons. Francesc Pardo, bisbe de Girona

Del 16 al 23 de febrer

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Roma

Audiència + Assís

Del 14 al 17 de març

PELEGRINATGE A FÀTIMA

Celebració del
Centenari de
les aparicions
de Nostra
Senyora de
Fàtima

Del 31 de març al 2 d'abril

El Papa convida a no tancar mai la porta de la reconciliació i del perdó

Clausura de l'Any Sant de la Misericòrdia

Agències

Ciutat del Vaticà

El papa Francesc va clausurar el diumenge 20 de novembre, solemnitat de Crist Rei, el Jubileu de la Misericòrdia. Abans d'iniciar la missa, el Pontífex es va dirigir a la Porta Santa a la basílica de Sant Pere de Roma i va presidir la cerimònia de clausura de l'Any Jubilar. En la pregària que va pronunciar abans de tancar la Porta Santa, va demanar a Déu que miri «amb bondat l'Església recollida en pregària en la fi de l'Any Jubilar». «Agraïts pels dons de gràcia rebuts i encoratjats a donar testimoni amb les paraules i les obres, la tendresa del vostre amor misericordiós, tanquem la Porta Santa», va dir el Papa, i va exhortar al fet que «l'Esperit Sant santificador renovi la nostra esperança en Crist Salvador, porta sempre oberta, a qui us cerca amb cor sincer, única porta que introdueix el regne que ve». A continuació, es va apropar pregant en silenci a la Porta Santa i la va tancar.

Davant de més de 70.000 fidels, el Bisbe de Roma va observar que seria poc creure que Jesús és el rei de l'univers i centre de la història sense que esdevingui el Senyor de la nostra vida. El Pontífex va concloure l'Any Sant que, com ell mateix va assenyalar en la seva homília, «ens ha convidat a redescobrir el centre, a tornar a allò que és essencial».

El Papa va fer un balanç breu del que ha estat aquest Any de la Misericòrdia i va assegurar que «tot i que es tanca la Porta Santa, roman sempre oberta de bat a bat per a nosaltres la veritable porta de la misericòrdia, que és el cor de Crist». Per això, va convidar a demanar la gràcia de «no tancar mai la porta de la reconciliació i del perdó, sinó de saber anar més enllà del mal i de les divergències, obrint qualsevol possible via d'esperança».

Francesc va assenyalar que «aquest temps de misericòrdia ens ha cridat a mirar el veritable rostre del nostre rei, el que resplendeix per Pasqua, i a redescobrir el rostre jove i formós de l'Església, que resplendeix quan és acollidora, lliure, fidel, pobra en els mitjans i rica en l'amor, missionera». El Papa va indicar que la grandesa del regne de Crist «no és el poder segons el món, sinó l'amor de Déu, un amor capaç d'arribar i restaurar totes les coses». «Per aquest amor», va afegir, «Crist es va abaixar fins a nosaltres, va viure la nostra misèria humana, va tastar la nostra condició més ínfima: la injustícia, la traïció, l'abandonament; va experimentar la mort, el sepulcre, els inferns».

En la solemnitat de Crist Rei, el Pontífex va subratllar que «proclamem aquesta victòria singular, amb la qual Jesús s'ha fet el rei dels segles, el Senyor de la història: amb la sola omnipotència de l'amor, que és la naturalesa de Déu, la seva mateixa vida, i que no passarà mai».

PAPA FRANCESC
«L'Any Sant ens ha convidat a redescobrir el centre, a tornar a allò que és essencial»

El Papa va tancar la Porta Santa a la basílica de Sant Pere.

Al final de la missa el Papa va firmar la seva carta apostòlica *Misericordia et misera*, dirigida a tota l'Església, «per continuar vivint la misericòrdia amb la mateixa intensitat experimentada durant tot el Jubileu extraordinari». «Recordem», va dir, «que hem estat investits de misericòrdia per revestir-nos de sentiments de misericòrdia, per ser també instruments de misericòrdia».

En el text, el papa Francesc insta els Missioners de la Misericòrdia a mantenir el seu servei; als sacerdots, els ratifica la facultat d'absoldre les persones que hagin comès el pecat de

l'avortament. Així mateix, continua reconeixent com a vàlides i lícites les absolucions impartides pels sacerdots lefebvrians i institueix una Jornada Mundial dels Pobres.

Nous cardenals

El dissabte 19 de novembre, en la vigília de la conclusió de l'Any de la Misericòrdia, el Papa va crear 17 nous cardenals, 13 d'ells electors, procedents dels cinc continents. Entre els nous purpurats, l'arquebisbe de Madrid, Carlos Osoro.

En la seva homília, Francesc va ex-

pressar que «el camí cap al cel comença a la plana, en la quotidianitat de la vida partida i compartida, d'una vida gastada i entregada. En el lliurament silencios i quotidià del que som». En aquest sentit, va indicar que «el nostre cim és aquesta qualitat de l'amor; el nostre objectiu i desig és buscar a la plana de la vida, juntament amb el poble de Déu, transformar-nos en persones capaces de perdó i de reconciliació».

El Pontífex i els recent creats cardenals van visitar el Papa emèrit, Benet XVI, quan va finalitzar la cerimònia del consistori.

Església en sortida

Viure ressuscitats

La festa de Crist Rei ens ha recordat una veritat central de la fe: que el Senyor Jesús viu ressuscitat. Ell regna —no com els potentats d'aquest món, sinó amb humilitat i amor— i està viu, més enllà de la mort. Ens convida a viure de la mateixa manera: ressuscitats. El Baptisme ens fa morir i ressuscitar amb Crist, per tant viure ressuscitats hauria de ser una cosa habitual en tot cristià. Però... què vol dir això?

Contemplant les vides dels sants i santes, hi ha diferents «signes» que ens indiquen com viure, ja aquí i ara la vida sobrenatural que se'ns va regalar en el Baptisme:

—Creuar murs: anar més enllà de les diferències socials, econòmiques, racials, polítiques... Per a un ressuscitat, tota persona és digna d'amor i ens hi podem apropar sense por, creuant les fronteres de la divisió social.

—Estar on cal estar amb una mena de «puntualitat sobrenatural» per «fer-nos presents» en el moment necessari i acompanyar, consolar i donar suport a qui el necessita.

—Crear noves formes de vida i apostolat. Les persones

«ressuscitades» acostumen a transformar els esquemes i els hàbits del seu entorn sense acritud ni menyspreu; creen noves formes de relació, de presència, de feina, i sorprenen sempre els seus contemporanis.

—Tenir pau i alegria, fins i tot en els moments difícils. Si estem instal·lats en la confiança en Déu, no hi ha ansietat ni temor.

—Tenir «autoritat» natural i sense imposicions. No cal recórrer a artificis; la coherència és la font d'autoritat màxima.

—Estar «més enllà» de les categories espai temps on ens havien classificat per lloc de naixement, de raça, de classe social... La tomba està buida.

—Es percep en la seva persona una presència del Senyor que l'habita. Estimar amb amor de caritat: el que ve de Déu.

Només unes quantes notes d'allò que ha de ser la nostra vida de fe!

Leticia Soberón

Terrassa

Life Teen: acostar els joves a Crist

Creix amb força un mètode catequètic per a adolescents i joves nascut als Estats Units

Joan Piñol
Redacció

Els nens fan la comunió i marxen de la parròquia. Després, alguns tornen per la Confirmació però quasi tots marxen després d'aquest sacrament. Aquest vindria a ser l'esquema clàssic de la catequesi en una parròquia catalana. Amb aquesta situació habitual, al Sant Esperit de Terrassa, catedral però sobretot parròquia cèntrica de la comarca del Vallès, fa sis anys va començar un curs més de la catequesi de confirmació. El jove Jordi Massegú, molt implicat a la parròquia, es disposava a preparar les sessions fins que l'Esperit Sant li va trastocar tots els plans. Aquell estiu, el vicari, Mn. Emili Marlés, havia fet una breu estada a Atlanta (Estats Units) per perfeccionar l'anglès i allà el van convidar a un campament d'una activitat que es deia Life Teen. «Vaig quedar molt impressionat, milers d'adolescents fent cua per confessar-se en un ambient molt alegre i de comunitat», recorda. Va tornar i va convèncer Massegú i els altres cinc catequistes que havien d'adoptar aquell sistema. Així, van passar de 10 nois a 110 en quatre anys i tres joves han entrat al Seminari de Terrassa.

Life Teen va néixer en una parròquia de la populosa ciutat de Mesa a Arizona (tocant a la frontera amb Mèxic) i està molt estès sobretot al sud dels Estats Units. Life Teen és present a 1.800 parròquies de 31 països. Segons un estudi de l'any 2015 encarregat per la Conferència Episcopal nord-americana, un 28% dels seminaristes d'aquell país diuen que la seva participació a Life Teen va ser decisiva perquè nasqués la seva vocació.

Des de fa pocs mesos, Jordi Massegú s'ha convertit en coordinador de Life Teen a Espanya i recorre l'Estat fent xerrades per presentar aquest mètode i per formar els catequistes. Amb només 26 anys n'és un dels pioners a casa nostra. En l'actualitat, es fa Life Teen a unes 40 parròquies espanyoles de les quals la meitat a Catalunya, des de petites poblacions (Riudoms o Tàrraga), fins a Barcelona ciutat (la Concepció, Santa Eulàlia de Vilapicina, Santa Agnès...) passant per l'àrea metropolitana (Castelldefels o Rubí). Massegú es mostra entre sorprès i entusiasmada. «A Espanya hi ha un corrent molt fort de buscar coses noves. Pastoralment és un país molt receptiu amb els nous mètodes d'evangelització. Hi ha molta gent que no sap què fer, volen canviar d'estil però no han trobat què. Per això Life Teen els dona les eines per fer-ho, unes pautes i un material. Alhora no és una estructura rígida sinó que és flexible i permet adaptar-se segons la realitat de cada parròquia.»

En aquesta línia d'expansió va ser vital que Barcelona acollís l'entrenament Life Teen Europa a l'abril, la primera vegada que es feia a Espanya.

Grup de Life Teen de la parròquia del Sant Esperit de Terrassa amb Mn. Emili Marlés.

Trobada europea de formació Life Teen al Seminari de Barcelona l'abril passat.

L'any vinent se celebrarà novament a la capital catalana, entre el 10 i 12 de març. En certa manera, Barcelona s'ha convertit en l'epicentre d'aquesta expansió de Life Teen per tot l'Estat.

Mètode innovador

La sessió Life Teen normalment es fa a la tarda i està formada per quatre parts: *Gather* (trobada), *Proclaim* (proclamació), *Break* (grups petits) i *Send* (pregària i enviament). En total, està previst perquè tot duri una hora, una sessió breu, dinàmica i àgil que no es faci pesada. Tot plegat comença per una bona preparació de l'equip i, sobretot, l'ambientació del local. Es tracta de preparar el berenar, de decorar la sala amb el motiu que tracta la sessió. Per exemple, si es volen tractar

els fruits de l'Esperit Sant es decora tota la sala amb superherois, amb disfresses i fotografies. «D'aquesta manera visual i divertida, els nois aprenen temes teològics complexos», resumeix Massegú. Així, el *gather* és un moment distès, amb algun joc també, que facilita la fraternitat i la coneixença.

La xerrada és molt important, sobretot perquè ha de ser molt breu (com a molt deu minuts) i ha de presentar exemples, testimonis personals i bromes. El tercer moment és el *break* en què els nois es divideixen en grups petits en què conversen i debaten sobre el tema tractat. Per acabar, hi ha el *send*, en què els joves s'apleguen a la capella,

amb exposició del Santíssim per fer una pregària final. Resumint, Life Teen es basa en la centralitat de tres elements: l'Eucaristia, la comunitat i la catequesi.

«En els joves hi ha hagut un canvi molt fort, la missa jove s'ha tornat un punt central de la setmana, de molt més caliu. També ha estat més senzill que els pares dels nois vinguin més a missa i s'involucrin en les activitats de la parròquia.» Life Teen funciona molt bé per l'amistat i la sensació de comunitat que es genera: «No hem fet propaganda ni cartells, els nois vénen perquè els conviden els amics, perquè s'ho passen bé i hi ha un ambient d'amistat i fraternitat.»

Podeu contactar amb Life Teen Espanya escrivint a:
jordi.massegu@gmail.com

UNA VIDA CONTIGO

DES DE 1917

Roca ha estat sempre al teu costat tenint cura de tu i dels teus perquè el bany sigui un espai fonamental per compartir grans moments de vida. Per això, ara més que mai, volem seguir al teu costat perquè et tornis a enamorar del teu bany.

RENOVA LA VIDA
DEL TEU BANY

Roca

A la teva botiga Roca o a
reformaambroca.cat

Barcelona

Filosofia i conversió: cristians al segle XXI

El Grup Sant Jordi celebra la seva trobada anual a Barcelona

Joan Piñol
Barcelona

La dotzena jornada del Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans va tenir lloc el 12 de novembre passat a l'hotel Alimara de Barcelona i va comptar amb dues intervencions centrals, una del filòsof Josep Maria Esquirol i l'altra del prevere i teòleg Xavier Morlans. Davant de més de 150 assistents, la trobada va repetir el seu format clàssic en què combina el pensament amb l'acció pastoral. Com un «atri dels gentils», des de la filosofia i la pastoral es van oferir dos enfocaments clau sobre com ser cristians enmig del món, entenent-lo i evangelitzant-lo. A la tarda, va haver-hi una taula rodona amb la presència de tres laics i una religiosa i també es va destacar el record de dos membres molt actius del Grup Sant Jordi que han mort recentment: Julio Silvestre i el pensador Josep Maria Puigjaner.

Esquirol va parlar de *Pensar Déu des de la filosofia*, avui i, en la seva conferència, va partir de la base de «l'esfondrament dels pilars filosòfics

clàssics: la natura com un ordre, la història com un esdevenir amb sentit, l'ordre de veritats eternes i el llenguatge de l'ésser». «Aquesta visió s'ha esquarterat en el pensament contemporani», va dir. Per al filòsof català, hi ha en l'actualitat un intent inèdit de reduir-ho tot a fets i a problemes. Ell, però, va reivindicar en contraposició els «esdeveniments» i els «misteris»: «Un esdeveniment és un fet que desborda de significat i en què l'explicació causal és insuficient.» Com a exemple, va dir que el naixement d'un nen és un esdeveniment mentre que un fet seria que surt el sol. Esquirol també va destacar la importància dels misteris, «allò no reduïble a un problema, quelcom que t'afecta però que no pots representar».

Agusti Codinach

Els sacerdots Xavier Morlans i Peio Sánchez durant la jornada.

JOSEP MARIA ESQUIROL
«El mal arrela molt endins però les persones experimenten també que la bondat encara hi arrela més»

viure més intensament perquè l'experiència de la vida és joiosa.»

L'experiència de feblesa va relacionada amb l'experiència del mal i, en aquest punt, Esquirol va ser optimista cristià: «Ningú no pot negar que el mal arrela molt endins però les persones experimenten també que la bondat encara hi arrela més. Hi ha experiència de bondat, hi ha gent que estima i que estima molt.»

Conversió i sagrament

Mn. Morlans, parlant sobre la conversió, va advertir als presents que el paradigma havia canviat molt des de l'època postconciliar, «quan no era adequat pronunciar el nom de Jesús en ambients no cristians, i l'evangelització quedava en ambients interns de l'Església». Morlans va reconèixer que la seva generació no té experiència del que és tenir per primera vegada un encontre amb Jesús als 25 anys, als 30 o als 40. «Ens hem de posar a la pell dels no creients», va resumir. En aquesta línia, va definir la conversió com un procés «però també cal que hi hagi un moment, un esdeveniment fonamental de canvi». La tasca d'evangelització suposa «tornar a la base per engendrar la fe amb l'ajuda de l'Esperit Sant».

La base de partida, des d'un punt de vista cultural, no hi ajuda. Morlans afirma que «el diàleg entre l'Església i la modernitat que va propulsar el Concili Vaticà II era necessari però ha generat unes ferides profundes». Va animar els cristians a superar «els prejudicis ideològics, culturals i generacionals» i parlar de Déu amb naturalitat tot redescobrint que l'anunci de la fe ha de ser espontani. Amb optimisme, va recordar que «hi ha un públic de catòlics no practicants als quals podem arribar». Les eines de l'evangelització són senzilles: el testimoni personal, el diàleg sincer i proper, la paraula com a eina i el kerigma com a base.

Mirada ingènua

El pensador va ser optimista: «Hi ha un intent de reaccionar davant d'aquest esfondrament de les categories fonamentals i de respondre a la violència soterrada de reduir-ho tot a fets i problemes.» És el que ell va anomenar el retorn a la mirada «ingènua», que és diferent de la mirada angelical o infantil, sinó que vol dir una mirada a prop de la gènesi, de la base. Aquesta mirada es basa en dues experiències essencials per a l'home: el desert i la debilitat. La primera és «aquella experiència bàsica de manca de centre, d'estar a les perifèries», com ell va resumir poèticament: «Estar aquí, sota el cel, sobre la terra, en companyia dels homes i a l'espera de Déu.»

L'experiència «de sentir-se finits», és vital per aquest tornar a la base. En aquest sentit, va expressar que la tristesa i el patiment es defineixen en contraposició a l'alegria de viure i, per tant, «l'experiència de debilitat i feblesa no és un defecte sinó quelcom consubstancial a la vida». Les persones busquen allò que no desapareix, allò que no acaba reduït al no-res. «Al costat del "mai més" hi ha l'experiència del "sempre més", perquè cap potència pot fer desaparèixer allò que ha estat, allò que hem viscut i estimat», va explicar. Va resumir: «Volem

La llum més solidària

Lunet Solidari

Baixa't l'App de Càritas "Punt rere Punt" i fes el teu donatiu a partir d'1 €

A més, com cada any, Lunet Solidari també destinarà l'import de tots els seus regals de Nadal a Càritas, per ajudar a tots aquells que necessiten ajuda. A LUNET, volem que la solidaritat il·lumini el nostre Nadal. Feliç Nadal solidari!

En col·laboració amb **Càritas**
Un NO per a ningú.

Netejant, posem tots els sentits
www.lunet.es · 902 010 977 · comercial@lunet.es

per un **món més net**

Tarragona

Víctor Mosquera, nou sacerdot per a l'Església

Joan Boronat / Tarragona

Fotos: MCS Arquebisbat de Tarragona

El presbiterat diocesà de l'arxidiòcesi de Tarragona compta, des del diumenge 20 de novembre, amb un nou sacerdot que ajudarà a conduir el poble de Déu. Mn. Víctor Mosquera Ramos va rebre de mans de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, l'orde sagrat a la catedral metropolitana i primada, amb l'assistència de nombrosos fidels i més d'una cinquantena de preveres, diaques i seminaristes. El sosteniment dels cants va anar a càrrec del Cor i Orquestra dels Amics de la Catedral, organistes, i també del grup musical Canta la Teva Fe, al qual pertany l'ordenat.

En l'homília, l'arquebisbe Jaume Pujol es va referir a la festivitat de Crist Rei, en la qual va significar que el més important que cal plantejar-se «no és si Jesús regna o no al món, sinó si regna o no dintre meu; no si la seva reialesa és reconeguda pels estats i pels governs, sinó si és reconeguda i viscuda per mi», i instà cadascun a fer-se la pregunta: «És Crist Rei, Senyor de la meua vida?»

Posteriorment, el prelat manifestà que mirar Jesús «és l'objectiu primordial de la nostra existència. Ell ha de ser el punt de referència, no nosaltres.

Convé que allunyem del nostre ésser els plantejaments egoistes». Referint-se a l'ordenand, va dir que aquestes consideracions «et poden ser de gran ajut per a tu, estimat Víctor», a punt de rebre «la gran gràcia que és el presbiterat».

Més endavant, l'arquebisbe encoratjà l'ordenand a no tenir temor «de viure amb passió el ministeri. Hauràs d'exercir l'ofici d'anunciar l'Evangeli a tothom, per això cal que siguis un home de pregària (...) No descuidis l'atenció personal de cadascun dels fidels que s'acostaran a tu buscant la força i el consol del Bon Pastor al qual representes; has de ser un exemple de caritat amb tothom, però tenint cura especialment dels pobres i malalts».

Els moments més emotius van estar marcats per la lletania dels sants, amb l'ordenand prostrat a terra, i el moment central de la litúrgia de l'ordenació, la imposició de les mans per part de l'arquebisbe Jaume i de tots els preveres presents, com a signe d'unió, i també la vestició dels ornaments.

Al final de la cerimònia, Mn. Víctor Mosquera, fent un símil amb la construcció d'un edifici —havia treballat com a delineant—, va explicar com en ell «es va redactar el projecte vocacional», la construcció dels fonaments

L'ordenand, prostrat a terra durant la lletania dels sants.

L'arquebisbe lliura el calze i la patena al nou sacerdot.

i les diferents plantes de l'edifici que s'ha anat bastint al llarg dels anys, fins a arribar a la 37a planta, l'ordenació, «amb Déu com a enginyer, arquitectes com l'arquebisbe i mestres d'obra», en referència al mestratge rebut de diver-

sos sacerdots. Així mateix, va tenir un record pels avis, que el van iniciar en la fe, com també pels pares, allí presents.

Mn. Víctor Mosquera exercirà com a vicari a les parròquies de la prioral de Sant Pere i la Puríssima Sang de Reus.

Sigues missioner de la Paraula

El primer Diumenge d'Advent és el Diumenge de la Paraula.

La Bíblia és fonament de la nostra cultura i llum de la nostra fe.

Sigues missioner de la Paraula. Fes un donatiu de **9,95 €** (despeses d'enviament a banda) i rebràs la Bíblia popular il·lustrada per Perico Pastor perquè la regalis a qui tu vulguis.

Fes la teva comanda trucant al 934 092 770 o escrivint a labiblia@catalunyacristiana.cat

També pots venir a buscar-la personalment al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69 de Barcelona

Més informació: catalunyacristiana.cat

«Francesc és un Papa revolucionari»

Ennio Morricone dirigeix al Vaticà un concert per als pobres

Ignasi Miranda
Rosa María Jané Chueca

El dissabte 12 de novembre, a les 18.30, el famós compositor Ennio Morricone agafava la batuta per participar en la segona edició del concert «amb els pobres i per als pobres» a l'Aula Pau VI en el marc del Jubileu de les Persones Excloses Socialment. El mestre Morricone va dirigir l'Orquestra Roma Sinfonietta i el Cor de l'Acadèmia Nacional de Santa Cecília, que van interpretar algunes peces escollides de les seves obres més conegudes i de les bandes sonores compostes en 60 anys de carrera. Juntament amb ell, Mons. Marco Frisina va dirigir la mateixa orquestra i el Cor de la diòcesi de Roma amb peces sagrades i va guiar el públic en aquest itinerari musical tot oferint reflexions sobre els principals temes del Jubileu i de la caritat.

Quines de les seves peces van poder escoltar els assistents en aquest concert pensat per als pobres?

Vaig començar amb el tema inèdit *Dio, uno di noi* (text d'Alberto Bevilacqua) i vaig seguir amb tres adagis: el tema de Deborah de la pel·lícula *Hi havia una vegada a Amèrica*; *Addio Monti* de la minisèrie *I Promessi Sposi* i *Vatel*, del film *Vatel*. Després vaig continuar amb el tema *Tra cielo e terra* de la pel·lícula *Padre Pio: tra cielo e terra*. Finalment, vaig oferir una selecció de peces de la banda sonora de *La missió: L'oboè de Gabriel*, *Falls i Així a la terra com es fa en el cel*. Però no només vaig participar jo en aquest esdeveniment. La meitat del concert la va dirigir el mestre Marco Frisina. Per tant, no es van interpretar només peces meves, també hi havia les de Frisina.

Aquest concert, sens dubte, era especial...

Recordo que estava molt ple. Hi havia moltíssima gent. I la característica és que tot aquest públic estava format per persones pobres. Tota la gent

Concert celebrat al Vaticà per als pobres.

Morricone té un Oscar honorífic (2007) i un altre per la banda sonora «Los odiosos ocho» (2016).

«Tot el públic estava format per persones pobres. Tota la gent que hi havia era pobra, pobríssima»

que hi havia era pobra, pobríssima. El papa Francesc els va voler regalar aquest concert. Un concert on participaven dues-centes persones que formaven el cor i un centenar més per a l'orquestra. Va ser una experiència molt gran!

El papa Francesc contínuament recorda que vol una Església pobra i per als pobres. Quina impressió té d'aquest Pontífex?

Més d'una vegada he pogut parlar amb ell i només puc dir que és un gran Papa! És un Papa revolucionari.

Com de revolucionari?

No crec que calgui explicar quina és la història d'aquest Papa... que, d'altra banda, no s'ha acabat... no sóc un cronista que explica històries i en el cas de Francesc, no s'ha acabat pas la seva activitat... no puc parlar-ne perquè encara té molt per fer.

Sabem que vostè també ha compost una peça musical dedicada a les persones que han perdut la vida a la Mediterrània mentre intentaven arribar a Europa. Continua, doncs, fent grans aportacions a la música, a la cultura cristiana i als valors de l'humanisme?

Sí, certament. Penso que aquesta és una mena de peça molt dolorosa. Però considero que simplement és una breu composició, tot i que molt important per a mi.

El mestre Morricone va fer 88 anys el 10 de novembre i pel que hem comprovat, en plena forma... Ha rebut cap regal important?

Potser diria que el regal més important me l'ha fet la meua dona: tenir una família.

Tota una carrera dedicada a la música, com resumiria la seva trajectòria?

Home, doncs diria que sembla una carrera musical molt completa, i fins i tot amb èxit podríem dir, en el camp de la composició...

Solsona participa a l'encontre «Fratello»

Redacció / Ciutat del Vaticà

El bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, va encapçalar el pelegrinatge diocesà acompanyant un grup de persones en situació de precarietat i un bon grup de voluntaris per participar al Festival Europeu de l'Alegria i la Misericòrdia, convocat pel papa Francesc i organitzat per l'associació Fratello. Els pelegrins van assistir a la catequesi del Papa, van escoltar el testimoni colpidor del Niccola, exdrogoaddicte que amb el seu pas per la Comunitat del Cenacle de Medjugorje va conèixer Jesús, van participar en la processó de torxes a la basílica de Sant Pau Extramurs presidits pel pendó de la Mare de Déu de Queralt, van assistir a la missa amb el Pontífex i van travessar la Porta Santa de la Misericòrdia. Van ser uns dies intensos a Roma, del 9 al 13 de novembre, però els pelegrins n'han tornat renovats i reafirmats en la fe. Molts han estat els que s'han acostat a rebre la misericòrdia de Déu i com Nicodem se senten nascuts novament. Per als voluntaris, ha estat ocasió de fer realitat les paraules del Papa: «Deixem-nos evangelitzar pels pobres.»

Estats Units

La defensa de la vida i l'acollida als refugiats, punts irrenunciables

Els bisbes demanen a Trump treballar pel bé comú de tothom

El Papa va pregar prop de la frontera entre Mèxic i els Estats Units el 17 de febrer del 2016 i va denunciar la «tragèdia humana» dels emigrants.

Redacció
Washington

En un comunicat signat pel seu president en aquell moment, l'arquebisbe Joseph E. Kurtz, la Conferència de Bisbes Catòlics dels Estats Units (USCCB) ha demanat a l'administració Trump «avançar cap a la responsabilitat de governar per al bé comú de tots els ciutadans». El prelat reclama a les noves autoritats evitar les divisions entre demòcrates, republicans o qualsevol altre partit polític i que els nord-americans puguin «veure el rostre de Crist en el proïsme, especialment en els que pateixen i aquells amb qui no estem d'acord».

Mons. Kurtz recorda les paraules del Papa amb motiu de la seva visita al Congrés dels Estats Units l'any passat: «Tota activitat política ha de servir i promoure el bé de la persona humana i estar basat en el respecte a la seva dignitat.»

El president dels bisbes nord-americans també expressa la voluntat de col·laborar amb Donald Trump per «protegir la vida humana des del començament més vulnerable fins al fi natural». Així mateix, manifesta amb fermesa que «els nostres germans i germanes que són migrants i refugiats han de ser humanament benvinguts». En aquest sentit, es refereix a l'atenció especial als cristians i persones d'altres credos que són amenaçats per la persecució, sobretot al Pròxim Orient, i la seva intenció d'assegurar la llibertat religiosa, de «proclamar i donar forma a les nostres vides al voltant de la veritat sobre l'home i la dona, i l'únic llaç de matrimoni que poden formar».

Finalment, indica que «cada elecció

MONS. EUSEBIO ELIZONDO

«Hem de ser una nació amb solidaritat amb les persones necessitades i com a poble hospitalari»

ens porta un nou començament». Per això, anima a posar confiança en Déu «perquè ens donarà la força per guarir i unir-nos».

D'altra banda, el president del Comitè sobre Migració de la USCCB, Mons. Eusebio Elizondo, ha recordat la necessitat de continuar protegint la dignitat inherent dels refugiats i dels migrants. I ha volgut llançar un missatge de tranquil·litat: «Ofereixo unes paraules especials a les famílies dels migrants i refugiats que viuen als Estats Units: els asseguro la nostra solidaritat i el nostre acompanyament constant mentre treballen per una vida millor.»

Mons. Elizondo ha posat en relleu que «darrere de tota "estadística" hi ha una persona que és mare, pare, fill, filla, germana o germà i que té la seva dignitat com a fill o filla de Déu». Per això ha demanat pregar perquè «aquesta administració reconegui les contribucions dels refugiats i dels immigrants per a la prosperitat i el benestar general de la nostra nació». Segons el bisbe Elizondo, «part de la nostra identitat com a catòlics és servir i acollir les persones que fugen de

la violència i del conflicte. L'Església continuarà amb aquesta tradició que salva moltes vides. (...) La necessitat d'acollir els refugiats i d'oferir-los un alliberament de la persecució és més imperiosa que mai».

El prelat assegura que «estem disposats a treballar amb una nova administració per continuar garantint que els refugiats siguin acollits humanament sense sacrificar la nostra seguretat o els nostres valors fonamentals com a nord-americans. El deure d'acollir i de protegir els nouvinguts, especialment els refugiats, és part integral de la nostra missió per ajudar els nostres veïns necessitats». «Com a catòlics i com a nord-americans», ha indicat, «hem de ser una nació amb solidaritat amb les persones necessitades i com a poble hospitalari que tracti els altres tal com voldria ser tractat».

Espanya

Les Hospitalàries afronten nous reptes

Redacció / Madrid

Aquest any 2016 ha marcat un abans i un després per a les Germanes Hospitalàries, ja que de les tres províncies existents (Madrid, Palència i Barcelona) s'ha passat a una de sola que dona servei als 21 centres d'Espanya i als ubicats a Guinea i al Vietnam.

Amb motiu d'aquesta unificació, la seu provincial, ubicada a Madrid, va acollir a l'octubre la I Trobada Provincial de Pastoral i la I Trobada Provincial de Voluntariat. El motiu va ser veure l'estat actual de cada àrea en el seu conjunt, examinar els reptes i veure com afrontar-los aprofitant les noves oportunitats que s'obren, així com crear proximitat entre els diferents responsables. Reptes com la capacitat per arribar a nous destinataris, molts d'ells, joves; parar atenció als signes dels temps; atendre les necessitats de les famílies i col·laboradors i impulsar la interdisciplinarietat. Tot això per ajudar a trobar sentit al patiment des de Déu. Les solucions que es van proposar per dur a terme a curt termini van ser l'escolta atenta de cada pacient per compartir la seva situació de patiment, la creació de grups de joves, l'ús d'un llenguatge adaptat, positiu, alegre i tendre, i la integració de la dimensió pastoral en tot el projecte hospitalari.

Després de més de 135 anys d'història treballant a favor de les persones amb malaltia mental i ampliant el seu àmbit d'actuació a altres àrees de la sanitat, les Hospitalàries compten avui amb una extensa xarxa de centres i hospitals on continuen exercint la seva tasca i atenen més de 2.200 pacients.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Des del monestir

Cap a una Església samaritana

L'Església de Jesús, la seva comunitat, no pot viure tancada, preocupada només pels seus problemes, pensant exclusivament en els seus interessos. Hem d'estar enmig del món, però no de qualsevol manera. Si som fidels a Jesús i ens deixem inspirar per la seva misericòrdia, hem de trobar el nostre lloc, fonamentalment al costat dels últims; allà on es produeix patiment.

«Una Església de sortida o en sortida.» Així entén Francesc l'Església: en sortida, no en «entrada».

Una Església que no sigui autoreferencial, que no sigui el melic del món.

Sens dubte, això esdevé una crítica a un model imperant fins ara. Una Església tancada, amb massa temes tabú, on imperava un tipus de govern

de monarquia absoluta i on hi havia prínceps i vassalls. Una Església que estava tan tancada en si mateixa, que fins i tot un Papa va haver de renunciar, perquè no podia governar, això que s'havia fet ingovernable per lluites de poder, desqualificacions i massa mundanització.

Una Església sovint, molt sovint, aliada amb el poder i allunyada de la gent, almenys en la part més visible, que no pas nombrosa i real. Perquè Església és aquella que fa temps que és a les perifèries, aquelles que molts dels polítics de moda es creuen que han descobert i que instrumentalitzen per guanyar-se un lloc a la societat. Francesc ve del tercer món, ve de les perifèries d'una Església europeïtzada, d'una comunitat autoreferent; ve

dels marges i, per tant, coneix què hi ha en una Església que havia perdut el seu millor capital: la credibilitat i el compromís insubornable.

Si ens diem cristians, si ens diem Església, no podem anar pel camí de la vida mirant cap a un altre cantó com si visquéssim sempre de turistes.

No n'hi ha prou de saber qui es el proïsme, sinó saber qui es va comportar com a tal. Per tant, estimar el proïsme com un mateix és posar-se en camí. Ser Església samaritana és estar en camí, no ja al temple. Un camí que ens porta de Jerusalem a Jericó (i no a la inversa), que ens porta al Regne on descobreix qui són realment. És un viatge que ens porta a tenir els mateixos sentiments que Crist, que ho va donar tot.

Lucía Caram

Religiosa dominica de Manresa

La sal de la terra

L'educació, un bé comú mundial

Que l'educació sigui un «bé comú mundial» pot semblar una obvietat però en realitat estem molt lluny d'assolir aquest fet en l'ordre pràctic. El darrer informe de la Unesco (2015), *Repensar l'educació, vers un bé comú mundial?*, planteja aquest propòsit en forma d'interrogant en el propi títol, dedicant-li tota la quarta part del document. El rovell de l'ou no es troba tant en l'expressió com en el seu abast i en les exigències que se'n deriven. Si es tracta d'un «bé», l'educació s'ha de convertir en un veritable dret i deure. Quelcom irrenunciable. Vol dir verificar en tot procés educatiu que la inclusió i l'equitat siguin unes característiques fonamentals. En definitiva, per exemple, resoldre el drama dels 57 milions de nens sense escolaritzar o dels 103 milions de joves que no tenen una alfabetització mínima. I també un deure que significa que les persones, les institucions, les administracions i els governs vetllen amb una gran responsabilitat per tal que l'educació impliqui un conreu i

un compromís. No fóra un desencert que cadascú ens preguntéssim què fem amb cada oportunitat educativa i quin retorn fem a la societat. També cal referir-nos a una nova gestió que ni suposi la privatització —en el sentit d'un dinamisme de lucre i de segmentació de la ciutadania— ni el retorn a les velles formes tradicionals de la gestió pública. Una gestió en clau de servei públic que integri totes aquelles experiències nascudes amb voluntat d'iniciativa social. Quelcom no pot tenir el qualificatiu de «bé» si no queda garantida la qualitat objectiva i els processos de qualitat. Si afirmem que és «comú» cal assegurar una transparència de tot allò relacionat i vinculat amb l'educació (aspectes econòmics, organitzatius, normatius, etc.). Ha de suposar, també, un major grau d'implicació de la ciutadania a través de diferents processos de participació en el disseny de les grans opcions sobre l'educació. La corresponsabilitat de les institucions educatives i de tota la societat civil

ha d'incorporar necessàriament l'exigència d'una nova manera d'entendre la política educativa molt més enllà de les opcions de partit.

Si parlem d'un bé comú «universal» cal un reconeixement fefaent de les inversions personals, institucionals o col·lectives en favor de l'educació. I, certament, un equilibri entre l'universalisme i la diversitat real, és a dir, preveure sempre una educació contextualitzada en les cultures i pobles concrets afavorint desenvolupaments prioritaris i necessitats urgents. Alhora ens cal, sense perdre la mirada local, un alt grau de consciència dels reptes globals de la humanitat on una educació amb una opció humanista que vetlli per la sostenibilitat del planeta i que posi al centre l'aprenentatge i el coneixement ha de tenir un paper decisiu.

Que l'educació sigui un «bé comú mundial» significa, fonamentalment, que tots ens proposem i ens comprometem que aquest horitzó esdevingui una realitat. Encoratjador i esperançador!

Andreu Ibarz

Director general de Blanquerna-URL i professor de la Facultat de Ciències de l'Educació de Blanquerna-URL

Mirada al món

Donald Trump: un antisistema a la Casa Blanca?

La ciutadania dels Estats Units, que són els que realment han votat el 8 de novembre, però sobre tot la ciutadania de la resta del món, no entenem què ha passat i encara estem en estat de xoc pel resultat de les eleccions. Ningú no havia previst que Donald Trump pogués ser el president electe democràticament del país més poderós del món. Trump no és un retrat del que entenem per un polític convencional en una democràcia formal occidental. Sembla que la realitat superi la ficció. El que ha predicat durant la campanya és el compendi de tot allò que no ens agrada ni són qualitats que voldríem que tingués un president d'un govern, les decisions del qual ens afectaran —i molt— els quatre anys propers.

És un polític histriònic, poc simpàtic, populista, sexista, homòfob, xenòfob, racista i un reguitzell

d'altres qualificatius que el fan inqualificable. Resumint, és el prototipus de tot allò que no ens agrada que sigui un polític. Ha guanyat malgrat el propi partit i l'opinió pública i en contra de les previsions i sondejos, que han tornat a fracassar aquest any 2016, com va passar amb el Brexit, el referèndum de Colòmbia o les eleccions a Espanya. No em pertoca analitzar les causes ni les conseqüències previsibles o imprevisibles d'aquest resultat electoral, però el que és indubtable és que ens afectarà, i molt, en la nostra vida, especialment a Europa i a la Unió Europea. En primer lloc, els qui s'han apressat a felicitar Trump i a rendir-li vassallatge han estat els partits populistes, xenòfobs i racistes francesos, anglesos, holandesos, austríacs i el mateix Putin. En segon lloc, l'economia proteccionista americana que s'albira serà decisiva

per a la nostra economia a la Unió. En tercer lloc, Europa haurà de pensar a crear unes forces de seguretat i militars pròpies per si falla l'OTAN. Les polítiques contra els immigrants del president americà segur que contagiaran els països que ja ara recelen dels immigrants i refugiats.

Tot plegat ens porta a pensar que s'han reforçat i encara s'enfortiran més els partits i polítics que fins avui anomenàvem «antisistema». Curiosament, als antisistema nascuts els darrers 15 anys se'ls afegeix amb llum pròpia i engegadora un nou actor: Donald Trump.

A les facultats s'haurà de començar a estudiar i redefinir què entenem com a partits i polítics antisistema. La corbata i la camisa blanca no és ja un distintiu que serveixi. Iniciem un nou i incert període carregat de sorpreses i canvis.

Eduard Sagarra i Trias

President de l'Associació per a les Nacions Unides

Punt de vista

Josep Oriol Pujol i Humet
Director general de la Fundació Pere Tarrés

El sentit religiós de les nostres festes

Els cristians tenim força consciència de l'origen i la gran tradició religiosa de les festes majors i d'altres festes populars. Sovint ens exclamem quan algunes autoritats ho ignoren i, per exemple, exclouen la missa del programa d'actes o es neguen a participar en aquesta celebració quan no falten a altres actes. Exemples, relativament recents, podrien ser la supressió de la missa del programa de la Mercè a Barcelona, l'absència del consistori als oficis de Berga en les dues Patums d'aquest any... Lamentem aquesta «indiferència proactiva» i compartim que es vulgui fer notar a les autoritats que ho són de tota la població. Molts cristians, a més, són especialment crítics entre nosaltres quan es perd intencionadament el sentit religiós de les festes i s'exclamen sovint entre els coneguts.

Amb tot, i més enllà d'opcions objectivament contràries a la religió catòlica, potser hauríem de preguntar-nos en què fallem nosaltres. Què podríem fer, des de les parròquies i comunitats cristianes, per no dilapidar l'origen i la tradició religiosa de les festes? Els corrents de pensament contraris a les nostres creences probablement no els podem rebatre, però amb quina actitud els deixariem sense argu-

ments? Com expliquem als infants i joves el sentit profund, darrer, d'uns actes? Per què no veiem el rector al concert de la festa major o cristians significats implicats en comissions organitzadores?

Si ens hi barregem fins a «fer olor d'ovella» amb els convilatans, si fem propostes humanes engrescadores, si les nostres entitats estan obertes a les noves formes de participació, no serà més fàcil ser

testimoni cristià, també, a la festa major? Som poble? És fàcil participar i viure l'eucaristia de la festa major? Hi som amb tots o hem optat marcadament per una opció en el context de les confrontacions polítiques? Pot ser el centre d'esplai un canal que ens apropi a la ciutadania?

La secularització social és una realitat innegable. Confrontar-se amb l'Església és el més senzill per mostrar posicions radicals contra l'establert. L'edat mitjana dels membres de la comunitat cristiana no ajuda a implicar-se en determinats actes. Amb tot, estem convençuts que hi ha una part de responsabilitat en els cristians que fa massa senzill menystenir, excloure, no reconèixer el sentit d'unes tradicions. És raonable que ens exclamem de determi-

nades decisions públiques, però de la mateixa manera ens hem d'interpel·lar a nosaltres mateixos i al nostre «testimoni». És possible que puguem fer ben poc per convèncer les autoritats que prenen aquestes decisions de desmarcar-se completament del fet religiós, ara bé, hi ha accions que estan a les nostres mans i que podrien contribuir a una actitud evangelitzadora. Ens hi impliquem?

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Arran de l'Evangeli

El *power point* que m'han enviat perquè el publiqui en el nostre setmanari mereix la qualificació de «magnífic». Es tracta d'unes imatges de Jesús i de Maria, molt belles, damunt les quals van apareixent, en un requadre, unes expressions vertaderament cristianes. Un pensament que es clou, fora del text emmarcat i que és una breu exhortació sobre la conducta evangèlica.

El *power* és com segueix:

«Dóna sempre el millor, i... el millor vindrà.

Si ets amable, les persones et poden acusar d'egoista i interessat. Tot i així... sigues amable.

Si ets un vencedor, tindràs alguns amics falsos i alguns enemics veritables. Tot i així... venç.

Si ets honest i franc, les persones et poden enganyar. Tot i així... sigues honest i franc.

El que vas tardar anys a construir, algú ho pot destruir en un moment.. Tot i així... construeix.

Si tens pau i ets feliç, les persones poden sentir enveja. Tot i així... sigues feliç.

El bé que facis avui pot ser oblidat demà. Tot i així... fes el bé.

Si dones al món el millor de tu mateix, això pot ser que mai no sigui suficient. Tot i així... dóna el millor de tu mateix.

Al cap i a la fi, tot és i serà entre tu i Déu. Mai no va ser entre tu i ells.»

La realitat de la vida ens podria deixar atònits. Només l'Evangeli ens situa en la veritat i la pau.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Enterraments (2)

Dic i repeteixo que la idea de cos i ànima encolats i desenganxats arribada la mort, no és un principi bíblic, ni cristià.

L'home és un ésser únic, difícil de definir o de pretendre descriure. A mi la imatge que m'agrada més, i de la qual em serveixo sempre que puc, és la d'un flascó que conté tres líquids no miscibles, però interconnectats de manera que es relacionen entre ells. El mercuri, a sota, visible i pesat. A sobre, un volum important d'aigua i, finalment, a dalt, l'oli, sense cap espai buit que el separi de la tapa. Si un d'aquests líquids es mou, també ho fan els altres. Si apliquem una pressió en qualsevol d'ells, la transmet en totes direccions i amb la mateixa intensitat als altres (principi de Pascal). Un volum i una íntima relació entre ells. Com passa amb la corporeïtat, de la qual es poden interessar els metges. L'aigua és símbol de l'esperit, allò que, de vegades, necessita de l'ajuda d'un psicòleg. L'oli límpid representa l'ànima, àmbit on es cultiva la Gràcia, que eleva l'ésser humà a allò Transcendent. Ja he dit que l'ésser humà és únic i indescriptible amb exactitud. Dictàmens psiquiàtrics, anàlisis referides a l'ADN, definicions pròpies de la biologia, sempre resulten parcials.

La corporeïtat humana, el que és més visible, és el que em costa més d'admetre. Els components sempre varien. El més visible, l'aigua, que ocupa un 80% de la totalitat, hi entra quan la bevem i s'incorpora íntimament de seguida, surt per la respiració i altres funcions. Les partícules no són mai les mateixes. D'aquesta activitat no s'escapa ni el calci, ni el iode, per posar dos exemples.

M'agrada definir jocosament el cos humà com un sac ple de forats. D'aquesta corporeïtat, què hi ha en el cadàver? De la humanitat, què en queda? *That is the question*. Elemental, estimat Watson. Qualsevol resposta és incompleta i intel·ligible del tot. Malgrat les meves vacil·lacions, alguna cosa hi ha, alguna cosa és. Alguna cosa s'ha vist sempre, d'aquí la pràctica de la inhumació d'una manera o altra. Mai la indiferència, la banalització. I crec que és això el que resulta positiu del contingut del document de la Congregació per a la Doctrina de la Fe *Ad resurgendum cum Christo*.

Certes cultures practiquen la incineració. En alguna s'utilitza la fusta de sàndal i hom n'admira la delicadesa. Ara bé, em va sorprendre quan un amic, que viatja molt, em va ensenyar una fotografia on es veia que la llenya preciosa era un simple tascó, a causa del preu de l'arbre aromàtic, i la funció funerària l'exercia un bufador de butà que, a poc a poc, consumia el cadàver. També vaig tenir una sorpresa semblant quan vaig saber com es realitza la incineració als nostres cementiris.

Temo que, en uns llocs i altres, caiem en la banalització. En alguns casos el procediment és imperatiu i em referiré a algun en el qual m'he vist implicat... (Continuarà)

L'arquebisbe Omella convida a assumir el compromís col·lectiu d'Església en sortida

«Sou enviats com a missioners de la Misericòrdia»

Carme Munté

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

Els diocesans van respondre amb escreix a la invitació a participar en l'acte diocesà de la misericòrdia, el dissabte 19 de novembre a la basílica gòtica de Santa Maria del Mar, amb el lema «El que feu a un germà m'ho feu a mi». L'Any de la Misericòrdia convocat pel papa Francesc ha tancat portes, però no ha tancat les portes del cor de l'Església, on ha arrelat amb força la convicció que «sense obres la fe mor», tal com va recordar Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona.

D'aquí que la diòcesi de Barcelona hagi assumit «un compromís col·lectiu com a diòcesi i en comunió amb l'Església universal». Es tracta, com va dir l'arquebisbe Joan Josep Omella, «d'esdevenir una Església en sortida, missionera, que mira el món i la pròpia realitat com a Mare i que es compromet novament a posar-se al servei d'aquest poble, d'aquesta família».

«Som conscients que la societat catalana no és majoritàriament practicant», va constatar Omella, «però en aquestes circumstàncies no volem tancar-nos en nosaltres mateixos». I va prosseguir: «Fem la nostra feina i no ens deixem influir pel fet de ser minoria i ser més pobres, tant en el camp cultural com en el camp espiritual.» «Ànim, endavant i no tinguem por!»

L'Any de la Misericòrdia es projectarà en el nou Pla Pastoral Diocesà, que està previst que quedi enllestit de cara al proper curs. L'arquebisbe Joan Josep Omella va convidar el conjunt dels diocesans a participar-hi: «Proposeu per escrit la vostra opinió sobre quin hauria de ser el contingut final del nou Pla Pastoral Diocesà. Procureu que siguin propostes operatives i concretes. Feu-les arribar a l'arquebisbat a través dels vostres rectors.»

«Himne de la Misericòrdia»

La intuïció sobre l'estil que ha de marcar la vida diocesana en el futur immediat va quedar palès en els testimonis que es van sentir en l'acte diocesà de la misericòrdia. Testimonis de persones implicades en el dia a dia d'entitats d'Església que afronten els durs efectes de la crisi econòmica i de les societats més pobres del món. Juana Martín va parlar en nom de Càritas diocesana de Barcelona; Laura Garcia ho va fer en nom de les Filles de la Caritat i de l'Obra Social de Santa Lluïsa de Marillac, i Diana Tchamitchian, refugiada d'Alep resident a Barcelona, va expressar el dolor personal i familiar com a conseqüència de la guerra a Síria. Tchamitchian va parlar de por, de dolor, d'exili, d'abandonament, però també d'encoratjament després d'haver conegut la Comunitat de Sant'Egidio i el seu treball a favor dels més pobres, que «m'ha ajudat», va dir, «a veure les llàgrimes d'altres, a sortir de mi mateixa i anar a l'encontre dels pobres».

Una altra intuïció sobre el futur de l'Església diocesana de Barcelona la va posar la tornada de l'*Himne de la Misericòrdia*, compost per Bernat Vivancos i interpretat pel Cor de la Cambra Francesc Valls: «Dóna'ns un cor de ressuscitats per portar a tots l'Evangeli de la Vida. Dóna'ns l'audàcia de buscar nous camins perquè arribi a tots la teva misericòrdia.» I també el Manifest de la Misericòrdia, que va destacar que «la misericòrdia ha arrelat al nostre cor», «ens cal lluitar amb valentia contra tota forma de pobresa».

Es tracta, doncs, de trobar nous camins i de fer-ho entre tots, de forma col·legiada i sinodal, a l'estil de Francesc. La celebració, en què hi va haver música, pregària, proclamació de la Paraula i testimonis, va finalitzar amb la crida de l'arquebisbe Omella al conjunt dels diocesans: «Sou enviats com a missioners de la Misericòrdia.»

Diana Tchamitchian, refugiada siriana, va oferir el seu testimoni.

Es van encendre sis ciris, un per cada zona pastoral.

Omella i Taltavull durant la benedicció final.

PROGRAMACIÓ DEL 28 AL 30 DE NOVEMBRE

LEARNING TO DRIVE

(Aprentent a conduir)
(2014) - Isabel Coixet. 1 h 45 min
La directora catalana torna als camins de *La meva vida sense mi* i *La vida secreta de les paraules*. Aquest conte metafòric sobre la possibilitat de tornar a començar col·loca en el mateix vehicle dos grans actors: Patricia Clarkson i Ben Kingsley, que ens mostren com dues formes de vida oposades culturalment i religiosament arriben a ajudar-se.

LES INNOCENTES

(2016) - Anne Fontaine. 1 h 40 min
Una pel·lícula inquietant sobre les tribulacions d'una comunitat de monges en el marc de la Segona Guerra Mundial. La Mathilde, una metgessa generosa i atea, arriba a la comunitat per ajudar les monges. La confrontació amb la violència explora les qüestions religioses i morals entorn de la fe, el sofriment i la naturalesa del mal des d'un punt de vista femení.

SE DIO VUOLE

(Si Déu vol)
(2015) - Edoardo Galea. 1 h 27 min
Rere la pista de *Don Camilo* i *Don Peppone*, *Si Déu vol* és la primera obra amb què Edoardo Galea obté el David di Donatello al millor director novell de l'any 2015. La pel·lícula comença com una comèdia italiana d'estil costumista que diverteix l'espectador i que desemboca en un drama al voltant del sentit de la vida.

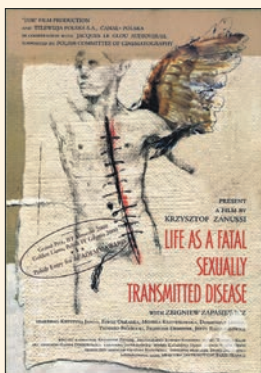
MARAVILLOSA FAMILIA DE TOKIO. WHAT A WONDERFUL FAMILY!

(2016) - Yôji Yamada. 1 h 48 min
Un ancià s'oblida de l'aniversari de la seva esposa. Després li fa un regal, però ella li demana el divorci i tota la família entra en estat de xoc. Després de *La trilogia del samurai* i en la línia d'*Una família de Tòquio*, Yamada ens ofereix, en forma de comèdia, una història sobre l'evolució de la família i el que es perd, rere l'ombra d'Ozu, sobre la veritat de l'amor.

OBCE CIAŁO (Cos estrany)

(2014) - Krzysztof Zanussi. 1 h 57 min
Darrera pel·lícula de Zanussi. L'Angelo està enamorat de la Kasia, però ella vol ser monja. Comença a treballar en una empresa d'èxit i coneix la seva atractiva i ambiciosa cap, la Kris, que el compromet i el corromp. Dos amors, dos mons: on és la veritable llibertat?

ZYCIE JAKO ŚMIERTELNA CHOROBA PRZENOSZONA DROGĄ PŁCIOWĄ

(La vida, una malaltia mortal de transmissió sexual)
(2000) - Krzysztof Zanussi. 1 h 39 min
Un metge posa en qüestió les seves creences quan afronta una malaltia terminal. La pel·lícula constitueix una meditació profunda sobre el sentit de la vida i la falta de fe. La història, narrada entre l'emoció i la reflexió, ens permet fer un passeig per diferents filosofies de la vida.

L'EDITOR DE LLIBRES (GENIUS)

(2016) - Michael Grandage. 1 h 44 min
Un gran elenc d'actors (Colin Firth, Jude Law, Nicole Kidman i Dominic West) presenta aquesta pel·lícula biogràfica sobre el gran editor Max Perkins i la seva relació personal amb l'excèntric Thomas Wolfe. Una reflexió sobre la creació literària i sobre com ningú no crea sol. El geni de l'artista més enllà de la seva obra.

Generalitat de Catalunya

28 NOVEMBRE - 19.30 h
Learning to Drive
(Aprentent a conduir)
Cinema els Lluïsos d'Horta
C. Feliu i Codina, 7
08031 Barcelona
Tel. 934 277 327
Presenta: Paul Ackoo, membre de la comunitat sikh de Catalunya

28 NOVEMBRE - 19.30 h
Les innocentes
Verdi Park
C. Torrijos, 14
08012 Barcelona
Tel. 932 387 990
Presenta: Viqui Molins, llicenciada en Filosofia i Lletres, periodista i escriptora

28 NOVEMBRE - 12.00 h
Se Dio vuole
(Si Déu vol)
Sala de cinema UAB
Universitat Autònoma de Barcelona - Cerdanyola del Vallès
Presenta: Peio Sánchez, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

29 NOVEMBRE - 19.30 h
Maravillosa familia de Tokio. What a wonderful family!
Verdi Park
C. Torrijos, 14
08012 Barcelona
Tel. 932 387 990
Presenta: Cinto Busquet, teòleg especialitzat en diàleg interreligiós

29 NOVEMBRE - 21.00 h
Learning to Drive
(Aprentent a conduir)
Cinema Catalunya
C. de Sant Pere, 9
08221 Terrassa
Tel. 937 885 376
Presenta: Paul Ackoo, membre de la comunitat sikh de Catalunya

29 NOVEMBRE - 21.30 h
Obce cialo
(Cos estrany)
Filmoteca
Pl. de Salvador Seguí, 1-9
08001 Barcelona
Tel. 935 671 070

30 NOVEMBRE - 21.30 h
Zycie jako smiertelna choroba przenoszona droga plciowa
(La vida, una malaltia mortal de transmissió sexual)
Filmoteca
Pl. de Salvador Seguí, 1-9
08001 Barcelona
Tel. 935 671 070

30 NOVEMBRE - 19.30 h
L'editor de llibres
(Genius)
Verdi Park
C. Torrijos, 14
08012 Barcelona
Tel. 932 387 990
Presenta: Josep M. Carbonell, degà de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (URL)

INFORMACIÓ:

Direcció General d'Afers Religiosos
Tel. 93 554 58 52
www.gencat.cat/afersreligiosos
[@afersreligiosos](https://twitter.com/afersreligiosos) / facebook.com/afersreligiosos

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

La desobediència com a objectiu

La desobediència es converteix en reclam, des d'alguns àmbits polítics i socials catalans, per enfrontar-se als poders de l'Estat. Una punta d'espasa contra el sistema, que adquireix els perfils d'objectiu a perseguir. Cal que ens preguntem si es tracta d'un mètode fonamentat i eficaç. El desobedient posa la confrontació per davant de la causa, que es desdibuixa gradualment. Esgrimir la desobediència com a motivació clau d'una conducta afebleix la raó i el diàleg. La seva etimologia apunta a obstaculitzar-ne l'escolta. Mal plantejament per a la convivència. En el fons, la desobediència com a objectiu queda empresonada en el mateix nivell que combat. S'oposa a la llei, però no la transcendeix. Opta per la violència. Un comportament més adolescent (manca alguna cosa) que adult. Dos textos neotestamentaris em permeten aclarir el que vull indicar. Primer. Els deixebles de Jesús passen per uns sembrats, agafen espigues, en treuen el gra i se'l mengen. Els fariseus recriminen a Jesús aquesta conducta, perquè no estava permessa en dissabte. Jesús fa costat als deixebles, però, està contra el dissabte? No. La seva resposta és clara: «El dissabte ha estat fet per a l'home, i no l'home per al dissabte» (Mc 2,27). No exalta la desobediència de la norma, sinó que apunta a una obediència superior. El bé de les persones està per sobre de la llei del dissabte, que tenia validesa religiosa i civil. Només en jerarquitzava el valor, que no és un absolut. El seu missatge és nítidament propositiu. Per als fariseus, la seva resposta és intolerable. Anar contra el dissabte sense més ni més en destruiria la credibilitat, ja que l'opció de Jesús és de més profunditat. Segon. Pere i els apòstols pateixen persecució a Jerusalem. El gran sacerdot els interroga enmig del Sanedrí. L'acusació és directa: «Us vam prohibir severament d'ensenyar en el nom de Jesús, però vosaltres heu omplert Jerusalem de la vostra doctrina, i voleu que es torni contra nosaltres la sang d'aquest home.» Tensió d'alt voltatge. Desobeir el Sanedrí no és el seu objectiu tal com es desprèn de la seva resposta. «Cal obeir Déu abans que els homes» (Ac 5,29).

En la vida hi ha jerarquia de valors. El criteri de Pere i dels apòstols és revolucionari en dos sentits: representa una amenaça contra els poders absoluts i dóna prioritat a la consciència personal. Té el

seu risc, recollit en el segon manament que ordena no prendre el nom de Déu en va. Per això, és indispensable realitzar un bon discerniment i afrontar les conseqüències de les seves decisions sense violència. Per això, tants milers de màrtirs han viscut aquest principi, en règims de tota mena, fins a lliurar la vida. L'obediència va molt més enllà de la submissió, realitats que no sempre coincideixen. Quan existeix conflicte entre dues obediències, una té prioritat sobre l'altra. Discernir implica, després d'escoltar la voluntat de Déu en la veu de la consciència, triar la millor part.

La desobediència com a objectiu queda empresonada al mateix nivell que combat

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

«Allò que surt de la boca ve del cor...»

Ho hem sentit moltes vegades o ho hem llegit a l'Evangeli de Mateu: «Allò que surt de la boca ve del cor, i això sí que fa impur l'home. Perquè del cor de l'home surten les intencions dolentes que el porten a assassinats, adúlteris, relacions il·legítimes, robatoris, falsos testimonis, injúries» (Mt 15,18). Sabem de l'obsessió dels fariseus per la puresa i la quantitat de normes per mantenir-se pur. És Jesús el qui va a l'arrel de la conducta humana i, fins i tot, allò més pregon com són les intencions que porten no només a una

Per ser feliç no cal estar ni per sobre ni per sota de ningú

conducta, sinó també a una actitud de benestar interior, de pau o, al contrari, a l'angoixa i la incapacitat de ser feliç. Però, la vida ens posa a l'abast conductes i circumstàncies que ens ho demostren contínuament. Ahir vaig tenir una ocasió molt clara de comprovar-ho i de

patir amb una persona i gaudir amb una altra.

Després de passar quinze anys a la presó, l'intern amb el qui estava havia acumulat un odi i una ràbia difícil de guarir. Durant gairebé una hora vaig deixar que sortís per la seva boca tota mena de malediccions, de desitjos de venjança, d'amenaques a les persones per les quals se sentia ferit... Vaig deixar que es desfogués i, amb l'única arma que tinc en aquests casos, vaig intentar calmar-lo de moment, amb una abraçada que va agrair.

A continuació, vaig escoltar un altre noi al qual fa temps que acompanyo i que ha fet un procés preciós. La seva vida és d'allò més desafortunada, però ha decidit des de fa un temps mirar cap al futur i deixar el passat per viure amb pau el present.

Les converses que mantenim setmana rere setmana són dignes de fer un llibre de pensaments que ningú no podria imaginar de qui han sortit: d'un noi sense cultura «reglada», que ha patit de solitud tota la vida. Ara el seu cor està tan ple de bondat que la seva mirada té una llum que demostra la seva felicitat enmig de les dificultats d'una presó. Està convençut que, només deixant de banda tot allò dolent que abans s'apoderava del seu cor, pot tenir pau i ser feliç. Sense cap religió en la qual hagi estat format, té Déu tan a prop que a mi em meravella. Avui, parlant-me dels problemes que veu al seu voltant i dels que, a més gran escala, segueix per televisió, em diu: «Crec que tot és un afany d'estar per sobre dels altres, de tenir diners, perquè els diners donen poder... I per ser feliç no s'ha de voler estar ni per sobre ni per sota de ningú... tots som iguals. Aquí hi ha molta por als uns dels altres. Jo em sento segur amb mi mateix, perquè la meua ànima està amb Déu...» Jo estava admirada perquè sabia que allò li sortia del cor, però m'ho va confirmar el noi que havia estat abans amb mi. Va obrir la porta de l'habitació on estàvem parlant i, demanant perdó per la interrupció, em va dir: «Cuida-me'l, perquè és la persona més bona que hi ha en aquest mòdul. Sempre ens dóna pau i serenor...»

I vaig pensar que no eren paraules buides les que em deia. Eren paraules que sortien d'un cor bo.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez An-sótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Lucía Caram, Agustí Codinach, Joan Guiteras, Andreu Ibarz, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Josep O. Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Eduard Sagarra, Lluís Serra, Valentí Serra, Leticia Soberón, Mercè Solé, Carles Soler, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Francesc Tous, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malsosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €
Gibraltar i Portugal: 135,01 €
Resta d'Europa: 213,25 €
Amèrica i Àfrica: 250,01 €
Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

L'alegria de l'Advent

Benet XVI, en el temps que fou arquebisbe de Munic, va escriure unes reflexions sobre el temps previ al Nadal, el temps litúrgic de l'Advent que avui comencem. Com a bon teòleg, Joseph Ratzinger començava per l'explicació dels termes, i en concret sobre el sentit de la paraula *Advent*. Ho feia en un petit llibre, però molt substanciós, titulat *La benedicció del Nadal*.

«Advent —deia— és una paraula llatina que traduí per *presència*, per *arribada*. En el llenguatge del món antic *Advent* era un terme tècnic que servia per designar l'arribada d'un funcionari, en especial de reis o emperadors, a alguna zona de província. També podia designar la vinguda de la divinitat que surt del seu ocultament i manifesta poderosament la seva presència o la presència de la qual és celebrada solemnement en el culte.»

Els cristians van assumir aquesta paraula per expressar la seva relació especial amb Jesucrist. «Per ells —escrivia Joseph Ratzinger—, Crist és el rei que ha vingut a la pobra zona de província de la terra i que regala a la terra la festa de la seva vin-

guda. Amb la paraula *Advent* els cristians volien dir, en sentit molt general: Déu està present, ell no s'ha retirat del món. No ens ha deixat sols. Fins i tot quan no el veiem ni podem tocar-lo físicament com es toquen les coses, està present i ve a nosaltres de múltiples maneres.»

Un primer element d'Advent que explicava Ratzinger és el sofriment, el dolor físic o moral, la malaltia o la consciència de la nostra fragilitat moral. També en això el Senyor està present. «Aquesta certesa cristiana hauria d'ajudar-nos a mirar el món amb altres ulls i a aprendre a entendre les coses doloroses que ens passen com una visita, com una manera d'Ell de venir a nosaltres, com una manera de poder-se apropar a nosaltres.»

Un segon element fonamental de l'Advent és l'espera, que és alhora esperança. L'home és en la seva vida un ésser que espera. Mai la humanitat ha pogut deixar d'esperar temps millors. Els cristians esperem que el Senyor passi per la història sencera i que un dia recollirà totes les nostres llàgrimes i fatigues de manera que tot trobi explicació i con-

sumació en el seu regne. Jesucrist no és pur futur, sinó que s'insereix en el present. Ell està ocultament present ara. Si ell existeix, no hi ha temps mancat o buit de sentit. Per tant, l'esperança cristiana no treu valor al temps sinó que significa, justament, que cada moment de la vida té valor, significa que podem acceptar el present i que hem d'omplir-lo, perquè tot el que hem assumit en el nostre interior té permanència.

Per acabar, aquest temps litúrgic no és solament el temps de la presència i de l'espera de l'Etern. Justament perquè és ambdues coses alhora, escribia Ratzinger, és també i de manera especial un temps d'alegria, i d'una alegria interioritzada que el sofriment no pot eradicar. Aquest temps adventual conflueix en la alegria perquè Déu s'ha fet nen, un nen que ens anima a tenir confiança com els nens, a regalar i a rebre regals. Potser hauríem de celebrar l'Advent deixant que els signes d'aquest temps penetrin en la nostra ànima sense que els oferim resistència, acceptant plens de confiança la bondat d'aquest Infant que ve a nosaltres.

Joan Josep Omella
Omella
Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Preparar els camins

Hi ha tres personatges clau sobre els quals convido a meditar per Advent: la Mare de Déu, el seu espòs sant Josep i Joan el Baptista. I dos escenaris: Galilea i el riu Jordà. Maria i Josep vivien a Natxaret, un llogaret de Galilea de rellevància molt escassa; molt menor que Cafarnaüm o les poblacions de més al nord de Cesarea de Filip, Tir i Sidó. Però en ella hi residia qui seria la mare del Redemptor, unida amb Josep, un artesà humil. La redempció va tenir un marc històric i geogràfic molt concret. És lògic, doncs, que ens imaginem com devia ser la vida de Maria i Josep a Natxaret i com devia ser el seu viatge a Betlem, a prop de Jerusalem, en els dies de l'empadronament obligat. Maria és la persona que les supera totes, la plena de gràcia, la Mare de Déu. I Josep és el seu marit, fidel a la voluntat divina des de la seva humilitat,

disposat a treballar o a mudar-se de ciutat quan era necessari.

Quan els galileus es desplaçaven a Jerusalem, a peu o en ase, seguien el curs del riu Jordà, uns 150 quilòmetres, travessant terrenys àrids fins a arribar a l'oasi de Jericó, ja a les portes de Judea i de la Ciutat Santa.

També contemplem el precursor, Joan Baptista, primer a Ain Karim, poble de les muntanyes de Judea, on va acudir Maria per acompanyar la seva cosina Elisabet. I, passats els anys, a la riba del Jordà, el curs d'aigua que recorre de dalt a baix el mapa de Palestina. A l'arxidiòcesi de Tarragona hi ha moltes parròquies que tenen per patró el Baptista, i en alguns retaules hi apareix dibuixat el Jordà. Des d'abans de néixer fins al seu sacrifici en mans d'Herodes, la vida de Joan va tenir una

missió excelsa: preparar els camins del Senyor. En l'Evangeli de Sant Lluc es llegeix: «A tu infant, et diran profeta de l'Altíssim, perquè aniràs al davant del Senyor a preparar els seus camins.» Per a això es lliura a la missió de la seva vida, amb llargues penitències al desert, en la pobresa més extrema, i aconsegueix reunir multituds a les quals bateja... fins que arriba Jesús, de qui es confessa indigne de deslligar les sandàlies.

Als cristians ens toca continuar preparant els camins del Senyor per als qui no l'han conegut mai —com ho fan els missioners— o donar testimoni d'ell davant els qui han sentit parlar de Jesucrist, o que fins i tot el van seguir un dia i s'han extraïat després en els senders de la vida. L'Advent és temps de conversió per a molts, començant per nosaltres mateixos.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

[Inici](#)[Edició digital 2015](#)[Hemeroteca](#)[Promocions](#)[Aquesta Setmana](#)[Església Catalunya](#)[Església Espanya](#)[Església Món](#)[Vaticà](#)

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge I d'Advent

Lectura primera

Is 2,1-5

El Senyor reuneix totes les nacions en la pau eterna del Regne de Déu

Lectura del llibre d'Isaïes:

Paraules revelades a Isaïes, fill d'Amós, sobre Judà i Jerusalem. Als darrers temps s'alçarà ferma la muntanya del temple del Senyor al cim de les muntanyes i per damunt dels turons. Totes les nacions hi afluiran, hi aniran tots els pobles dient: «Veni, pugem a la muntanya del Senyor, al temple del Déu de Jacob, que ens ensenyi els seus camins i seguim les seves rutes; perquè de Sió en surt l'ensenyament, de Jerusalem, l'oracle del Senyor.» Ell posarà pau entre les nacions i apaivagarà tots els pobles, forjaran relles de les seves espases i falçs de les seves llances. Cap nació no empunyarà l'espasa contra una altra, ni s'entrenaran mai més a fer la guerra. Casa de Jacob, veniu, caminem a la llum del Senyor.

Salm responsorial

121

Quina alegria quan em van dir:

«Anem a la casa del Senyor.»

Ja han arribat els nostres peus al teu llinar,
[Jerusalem.

R. Quina alegria quan em van dir:

«Anem a la casa del Senyor.»

És allà que pugen les tribus, les tribus del Senyor.

A complir l'aliança d'Israel,
a lloar el nom del Senyor.

Allí hi ha els tribunals de justícia,
els tribunals del palau de David. **R.**

Augureu la pau a Jerusalem:

Que visquin segurs els qui t'estimen,
que sigui inviolable la pau dels teus murs,
la quietud dels teus merlets. **R.**

Per amor dels meus germans i amics, deixeu-me dir:

«Que hi hagi pau dintre teu.»

Per la casa del Senyor, el nostre Déu,
et desitjo la felicitat. **R.**

Lectura segona

Rm 13,11-14a

Tenim la salvació a prop nostre

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, siguem conscients dels moments que vivim. Prou de dormir; ja és hora d'aixecar-nos. Avui tenim la salvació més a prop nostre que quan vam abraçar la fe. S'acaba la nit i el dia s'acosta. Despullem-nos de les obres pròpies de la fosca, revestim-nos l'armadura del combat a plena llum. Comportem-nos dignament com a ple dia. Fora l'abús de menjar i beure, fora els plaers i les impureses, fora les renyines i les enveges. Que el vostre vestit sigui Jesucrist, el Senyor.

Al-leluia

Sl 84,8

*Senyor, feu-nos veure el vostre amor
i doneu-nos la vostra salvació.*

Glòria Monés

Evangeli

Mt 24,37-44

Vetlleu i estigueu a punt

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles: «Quan vindrà el Fill de l'home passarà com en temps de Noè. Els dies abans del diluvi tothom continuava menjant i bevent i casant-se, fins que Noè hagué entrat a l'arca. No s'havien adonat de res quan els sorprengué el diluvi i se'ls endugué tots. Igual passarà en l'adveniment del Fill de l'home. Si hi hagués llavors dos homes plegats al camp, potser l'un fóra pres i l'altre deixat; si hi hagués dues dones molent plegades, potser l'una fóra presa i l'altra deixada. Vetlleu, doncs, perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor. Estigueu-ne segurs: si el cap de casa hagués previst l'hora de la nit que el lladre vindria, no s'hauria adormit ni hauria permès que li entressin a casa. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada.»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretà i
biblista

Per què Jesús no reclama la seva innocència i es deixa crucificar?

«Crist deia a Déu quan entrà al món: "No volem oblacions ni sacrificis, però m'heu format un cos; no exigiu l'holocaust ni l'expiació. Per això us dic: Com està escrit de mi en el llibre, Déu meu, vinc a fer la vostra voluntat." Primer ha dit: "Les oblacions i els sacrificis, l'holocaust i l'expiació, no els volem ni els exigim", encara que totes aquestes ofrenes són precisament les que la llei prescrivia. Després afegeix: "Vinc a fer la vostra voluntat." Adoneu-vos com suprimeix tot el que deia abans i ho substitueix pel que diu després. A nosaltres ens ha santificat l'ofrena del cos de Jesucrist, feta una vegada per sempre per complir aquesta "voluntat" de Déu.» (He 10,5-10) Aquesta és la lectura teològica de la vida i la mort de Jesús dintre del pla de Déu. Ja al començament de l'evangeli de Marc (3,1-6), veiem com l'ombra de la creu enfosqueix el seu passar per la vida fent el bé fins al final (la crucifixió). Ben aviat va veure que ell no moriria al llit. La seva predicació del Regne de Déu era que Déu tenia una altra manera de regnar que era joiosa i per a tothom, gens legalista. Déu és amor i ens estima pel damunt dels nostres pecats i vol sempre el nostre bé. La lògica del seu amor el va portar a estimar sense mesura, fins a donar la seva vida per nosaltres, perquè també nosaltres estimem sense mesura. Si Jesús hagués baixat de la creu no hauria assumit la nostra condició humana fins al fons, fins a morir en una creu, anorreat, germà de tots els qui moren, sobretot clavats a la creu del sofriment (Filipencs 2,8).

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

A l'hora menys pensada s'escaurà la vinguda del Fill de l'home

Trobat-se Jesús assegut a la muntanya de les Oliveres, com en una càtedra magisterial enfrontada amb el Temple, els seus deixebles en privat li feren dues preguntes: «Quan passarà això?», la destrucció del Temple, i «Quin serà el senyal de la teva vinguda i de la fi del món». Amb una evasiva respon a la primera pregunta: «D'aquell dia i hora, ningú no en sap res, ni els àngels dels cels ni el Fill, sinó tan sols el Pare» —no sé per què no ho hem llegit— i ens instrueix amb una comparació: «Com va passar en els dies de Noè, així serà també la vinguda del Fill de l'home.» Del senyal espectacular que tothom esperava que havia de donar el Messies res de res. De la fi del món, ja ningú no en parla. I de la seva vinguda? Precisament per això encetem el temps d'Advent: «Perquè, així com per aquells dies, abans del diluvi, anaven menjant i bevent i es casaven i eren casades, fins al dia mateix que Noè va entrar a l'arca, i no es van adonar de res fins que va venir el diluvi i se'ls emportà tots, així serà la vinguda del Fill de l'home.» Sembla com si estigués ressenyant situacions de la nostra vida quotidiana. Ens les descriu, segons el Còdex Beza, fent recurs a tres ubicacions, camp (home), molí (dona), llit (parella), és a dir, en tres dimensions (en 3D): «Llavors n'hi haurà dos al camp, l'un se l'emportaran i l'altre et deixaran; dues molent a la mola del molí, l'una se l'emportaran i l'altra la deixaran; dos en un mateix llit, l'un se l'emportaran i l'altre el deixaran.» La lliçó que imparteix als deixebles és molt clara: «Vetlleu, doncs, perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor.» Tot seguit l'adreça a nosaltres, servint-se d'una imatge que ens és familiar, el butron: «Ja podeu comprendre que, si l'amo de la casa hagués sabut a quina hora de la nit arribarà el lladre, hauria vetllat i no hauria deixat que li foradessin la casa.» O sigui, que hem d'estar preparats, perquè a l'hora menys pensada se'ns presenta el Fill de l'home.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA II)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 1)

NOVEMBRE

Comença el temps d'Advent

27. DIUMENGE

Diumenge I d'Advent, Morat. Lectures: Isaïes 2,1-5 / Salm 121 / Romans 13,11-14 / Mateu 24,37-44
SANTORAL: Basileu, b. i mr.; beat Ramon Llull, rel.

28. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 4,2-6 / Salm 121 / Mateu 8,5-11
SANTORAL: Caterina Labouré, rel.; Jaume de Màrchia, prev.; Ruf, mr.

29. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 11,1-10 / Salm 71 / Lluc 10,21-24
SANTORAL: Demetri, mr.; Il·luminada, vg.; Sadurní, b. i mr.

30. DIMECRES

Sant Andreu (F), Vermell. Lectures: Romans 10,9-18 / Salm 18 / Mateu 4,18-22
SANTORAL: Justina, vg. i mr.

DESEMBRE

1. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 26,1-6 / Salm 117 / Mateu 7,21.24-27
SANTORAL: beat Carles de Foucauld, prev. i fund.; Edmon Campion i comp. i mr.; Eloi, b.; Natàlia, mr.; Naüm, prof.

2. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 29,17-24 / Salm 26 / Mateu 9,27-31
SANTORAL: Elisa, vg.; beata Maria Àngels Astorch, rel.; Silvà, b.

3. DISSABTE

Sant Francesc Xavier (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 30,19-21.23-26 / Salm 146 / Mateu 9,35-10,1.6-8
SANTORAL: Cassià, mr.; Magina, mr.; Sofonies, prof.

El sant

Per Eduard Brufau

Beat Ramon Llull

Una de les personalitats cristianes més polifacètiques de l'edat mitjana és, sens dubte, el beat Ramon Llull (c. 1234 – 1316). Fill d'uns dels primers repobladors catalans de l'illa de Mallorca després de la conquesta de Jaume I, de jove Llull va dur una confortable vida cortesana. Però l'any 1263, arran d'una visió de Crist crucificat, va abandonar la vida mundana, es va fer terciari franciscà i va començar a estudiar filosofia i teologia. A partir d'aquesta conversió, Ramon Llull no va tenir altre objectiu que la

predicació de la paraula de Déu, tant entre els mateixos cristians com, sobretot, entre els jueus i els musulmans. Amb aquesta intenció el beat mallorquí va missionar al nord d'Àfrica, on va estar a punt de morir màrtir, va viatjar per Terra Santa i bona part de l'Europa occidental i va escriure gairebé 300 llibres. Llull va ser enterrat al convent de Sant Francesc de Palma de Mallorca i va ser beatificat l'any 1750 per Benet XIV. Actualment està obert el procés per canonitzar-lo.

Advent en temps apocalíptics

Temps de preparació per al Nadal, temps de fer-nos atents a la nostra interioritat per deixar espai a la vinguda del Senyor. Talment com si fos el moviment de la nostra respiració: el més profund de nosaltres mateixos escoltant els anhels i necessitats de les persones que ens envolten, i tractant de percebre i estendre els fils de l'estimació d'un Déu que es manifesta en espais, gestos i relacions senzills, a l'abast de tothom, però sovint invisibles per als ulls enlluernats per l'afany de poder o de riquesa o per un ego pujat de to.

Un temps que litúrgicament posem en relleu amb la presència del color morat a les nostres celebracions, amb l'austeritat en els ornaments de l'Església —no tant com per Quaresma—, amb una corona d'Advent que visualitza l'acompliment de les promeses en la seva progressiva encesa. Temps de reiniciar l'any litúrgic i d'estrenar leccionari, si més no d'escoltar les lectures bíbliques del nou cicle (A, evangeli de Mateu) com si fos la primera vegada. Un temps on una dona embarassada, la Mare de Déu de l'Esperança, és protagonista per la seva capacitat d'es-

colta, d'acollida, de relació i d'alegria, més enllà de tots els convencionalismes. Enguany tindrem l'Advent més llarg possible, perquè el dia de Nadal cau en diumenge, i per tant disposarem de quatre setmanes senceres per gaudir-ne. La veritat és que costa viure l'esperança de l'Advent enmig de la crisi econòmica, de l'atur, del desballestament de l'estat de benestar, dels exilis i migracions forçats per la guerra i la fam i tan menyspreats a Occident, dels populismes que han col·locat una persona aparentment irresponsable en un dels llocs amb més poder del món, com és la presidència dels Estats Units d'Amèrica, dels fanatismes i terrorismes, dels riscos per l'abandó del planeta. Però potser la nostra òptica ha estat viciada molts anys. D'una banda

Celebrem que el patiment queda transformat per l'acció de Déu, que ha vingut a compartir-lo sense por

perquè hem viscut molt de temps en una zona confortable i, de l'altra, perquè de tant en tant la realitat «Disney» es cola en la nostra vivència del Nadal. I acabem convertint-nos en diabètics emocionals, amb un excés d'edulcoració de la realitat i amb el deure de viure un Nadal feliç des de l'òptica més consumista i superficial. Com si l'Advent i el Nadal haguessin d'estar exempts de patiment, quan de fet el que celebrem és que el patiment queda transformat i relativitzat per l'acció de Déu, que ha vingut a compartir-lo sense por. Perquè misteriosament la petitesa que tan bé expressa Maria aconsegueix vèncer «la Bèstia» de l'Apocalipsi. Perquè és la nostra petita acció local la que pot capgirar les coses a escala global, així, sense tenir grans poders màgics. Perquè si ens deixem fecundar per l'Esperit trencarem els nostres propis motllos. Perquè la confiança mútua, encara que sapiguem que tots, poc o molt, som una mica desastre, ens eixampla la mirada, ens fa créixer, ens des-centra i ens fa anar més enllà de nosaltres mateixos. Perquè, de fet, celebrem que Déu sigui tan a l'abast i n'estem agraïts.

Mercè Solé

Membre de l'ACO i del
Centre de Pastoral
Litúrgica de Barcelona
(msoletey@gmail.com)

Quaranta anys de la mort del Dr. Joan Baptista Manyà i Alcoverro

Anton Monner

Historiador

Hi ha persones que, en el seu pas pel món, marquen diferències, deixen petjades, omplen espais, creen escola, obren finestres, són profetes per als temps que viuen i són missatgers que marquen el futur. Un d'aquests insignes personatges és el Dr. Joan Baptista Manyà, sacerdot, teòleg i historiador, nascut a Gandesa el 30 d'octubre del 1884.

El 24 de desembre del 1976 fou enterrat al santuari de la Fontcalda, a l'altar major, per dispensa papal i amb signatura del cardenal P. Palazzini, el qual, amb data 3 de març del 1960, li atorgà aquesta distinció: «*Facultatem ut possit eius corpus sepeliri in sacello Beatae Mariae de Fonte Calido, ruri apud Gandesiam, huius Dertonsensis dioecesis, sito...*» Uns quants amics personals de l'insigne sacerdot vam assistir al sepeli i, dos dies abans, quan va defallir, el Sr. Joaquim Vidal i Font i jo, acompanyats per Mn. Miquel Romero i Navarro, arxiprest de Gandesa, vam anar al seu domicili de la Muntanya de Tortosa a vetllar-lo. Dins d'unes setmanes, per tant, farà quaranta anys del decés del Dr. Joan Baptista Manyà.

Era el 13 de juliol, a la tarda, cinc mesos abans de morir, i vaig visitar-lo acompanyat per Mn. Miquel Romero i la meua esposa. Romero, en el meu llibre *Gandesa i la Fontcalda*, recorda sobre aquest dia el següent: «El vàrem trobar desmillorat físicament, lent en la conversa, però molt lúcid. El dia 22 de desembre va morir. Un bon grapat de gandesans vàrem acompanyar-lo al funeral de Tortosa, presidit pel Dr. Pont i Gol, arquebisbe de Tarragona i president de la Tarraconense. Vam preparar acuradament les exèquies a Gandesa i l'enterrament al santuari. Vam portar el fèretre a Gandesa la tarda del dia 23 i tota la nit va restar a la capella del Santíssim, l'antic cimbori que el canonge tan recordava, al costat mateix de la casa pairal on va nàixer. Manyà feia el darrer viatge per reposar als peus de la Mare de Déu.»

Nombrosos reconeixements

El pas d'en Manyà per la vida fou constantment fructífer. Cursà estudis teològics a la Universitat Gregoriana de Roma i abans de ser ordenat sacerdot va aconseguir el títol de doctor a l'Acadèmia de Sant Tomàs, amb la qua-

lificació *cum laude*, el 23 d'octubre del 1906. Fou ordenat a Roma pel cardenal Merry del Val el 18 de juliol de 1909 i el document original diu: «*Petrus titulusssum quatuor coronatorum. S.R. Ecclesiae presbyter, cardinalis Respighi ssmi dni nri Papae Vicarius Generalis. Romae curiae eiusque districtus iudex ordinarius.*» El dia 1 d'agost cantava la primera missa a Gandesa i uns dies més tard va ser nomenat professor de Teologia al Seminari fins que va ser destituït l'any 1921, quan sicaris del dictador Primo de Rivera van prohibir-li ensenyar en llengua catalana, a la qual mai no volgué renunciar.

Ja en democràcia va dirigir, com a consiliari, el Moviment de Joves Cristians de la diòcesi. Per aquells dies va ser proposat com a conseller de Cultura de la Generalitat, càrrec que no va acceptar. L'any 1952 se li concedí el títol de «Fill adoptiu de Tortosa», però no se li lliurà la distinció públicament pel seu amor patri, rebutjat i perseguit pel franquisme. L'any següent fou nomenat pel papa Pius XII a la dignitat d'ardiaca, segons extracte del document que diu així: «*Pius episcopus servus servorum Dei delicto filio Johanni Manyà Alcoverro Archidiacono Cathedralis Ecclesiae Dertonsensis salutem et Apostolicam benedictionem...*» L'any següent fou

El pas del Dr. Manyà per la vida fou constantment fructífer

nomenat «Fill predilecte de Gandesa» «*como reconocimiento a su gran amor por su ciudad natal*». L'any 1970 es fundà a Tortosa l'Òmnium Cultural, on molts alumnes li dedicàrem un homenatge pel suport a normalitzar la llengua catalana a les Terres de l'Ebre. L'any 1971 va ser proclamat «Tortosí de l'Any», però no acceptà ni banquets, ni honors i ho celebrà a la capella de la Mare de Déu de Montserrat de Tortosa entre la intimitat d'alguns fidels col·laboradors.

L'any 1973 rebé un homenatge per part de Les Festes Populares de Cultura Pompeu Fabra, acte presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Dr. Pont i Gol, i per l'alcalde de Tortosa, Sr. Tallada, on vaig assistir com a periodista i vaig publicar sengles ressenyes de l'acte a *La Vanguardia*, *Diario Español de Tarragona* i *El Correo Catalán*. L'any següent fou nomenat membre de l'Institut d'Estudis Catalans en reconei-

xement per l'aportació a la teologia i a la filosofia. Mesos més tard, el Ministeri d'Educació i Cultura li concedí la *Gran Cruz de Alfonso X el Sabio*.

L'any 1975 rebé a la seva caseta la visita de tots els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense i li lliuraren un banderí d'homenatge. En aquest acte, el Dr. Manyà sol·licità al bisbe de Tortosa la constitució de la Fundació Manyà, com ja ho havia advertit de crear-la en el moment de pronunciar una conferència, l'any 1970, a la Facultat de Teologia Sant Pacià de Barcelona. Uns anys més tard el van nomenar membre de l'Associació Catalana de Teòlegs a títol pòstum, en unes Jornades d'Estudis Teològics celebrades a la Fontcalda.

Gran intel·lectual

Tants guardons i consideracions atorgades per tantes institucions revelen la categoria del personatge. Va publicar 16 llibres, la majoria de filosofia i teologia, entre els quals cal destacar *Teolegumena*, una obra de cinc grans volums, reconeguda internacionalment. Va pronunciar moltes conferències, va prologar molts llibres, entre ells la meua primera publicació, *Toponímia de Gandesa i el seu terme municipal*. Va participar activament en la creació del periòdic quinzenal *El Llamp* i va escriure articles històrics que posteriorment possibilitaren el llibre *Notes d'història de Gandesa*, juntament amb el meu pare i altres, va fundar la revista *Castellania*.

Al llibre *Miscel·lània Manyà*, on se'm demanà la col·laboració, escrivia l'any 1979: «Era senzill i mai féu ostentació del seu poder intel·lectual. Sabé conrear el seu prodigiós talent, sense pretendre ser més que els que l'envoltaven... Viví en una humil caseta, a la muntanya, amb mobles i estris ben pobres però engalanada amb la imatge de la Mare de Déu de la Fontcalda.» També hi vaig escriure: «Sentir-se i ser català era el més important i m'explicà que ho havia rebut de la mare juntament amb la llet que va mamar»; «fou jove d'esperit permanentment i ho seguia sent dies abans de morir, quan parlava del futur amb la mateixa intensitat i vigoria, a pesar de la veu apagada i obscura d'ancià.»

Aviat recordarem la seva mort i la personalitat; humil, senzill, català, enamorat de la Fontcalda i esperit jove fins a la mort.

«E stimats fills, avui us convido: pregueu per la pau. Deixeu de banda l'egoisme i viviu els missatges que us dono. Sense els missatges no podeu canviar la vostra vida. En viure la pregària, tindreu pau. En viure en pau, sentireu la necessitat de donar testimoni, perquè descobrireu Déu, que ara sentiu distant. Per això, fills meus, pregueu i permeteu a Déu que entri en els vostres cors. Torneu al dejuni i a la confessió, a fi que pugueu vèncer el mal en vosaltres i al vostre voltant. Gràcies per haver respost a la meua crida.»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 d'octubre del 2016

Subscripció bimestral gratuïta Eco Mª Reina de la Pau: «Amics de Medjugorje»
C/ Sant Ignasi, 26 -1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)
Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594
www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

Ens importen els altres?

Metro de Barcelona. Força viatgers com per estar ocupats tots els seients. També hi havia gent dreta. Entre aquests últims, una jove mare visiblement embarassada i amb un altre nen petit, que duia la motxilla del col·legi. No va haver-hi ningú que fes el gest de cedir-li el seient, malgrat que n'hi ha d'especialment senyalitzats per a ancians, embarassades, minusvàlids... que són ocupats per gent que no entra en aquests grups als quals se'ls té preferència. Després d'un parell de parades, una persona gran es va aixecar per cedir-li el seient. Amb un somriure agraït, la jove li va donar les gràcies però ja no calia: baixava a la parada següent. Continuo preguntant-me si ens importen els altres.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Agraïment

Vull manifestar el meu agraïment al setmanari *Catalunya Cristiana* per haver tingut la gentilesa de publicar el meu escrit *25 anys de Vida Creixent a la Celler de Ter* en el número corresponent al 6 de novembre passat. Han sabut donar més vida al text adjuntant una fotografia de la façana de l'església de la Mare de Déu de Sales, uns titolets i un destacat que deia: «La gent preguntava: "Qui sou, vosaltres, que sempre aneu junts?" Nosaltres dèiem: "Som de Vida Creixent."» Ha causat un bon impacte en la nostra petita població. Moltes gràcies!

MANEL GALLART CONILL
La Celler de Ter

Dur units la seva Paraula al món

El Papa, amb motiu de la commemoració de l'aniversari de la Reforma luterana, ha repetit en els discursos: «És molt més el que ens uneix que el que ens separa.» El diàleg ha permès fins ara aprofundir en la comprensió recíproca, generar confiança mútua i confirmar el desig de caminar vers la plena unitat. Som davant d'un camí tan prometedori com exigent. Amb paraules de sant Joan Pau II, evocades aquests dies per Francesc, «no podem deixar-nos guiar pel desig d'erigir-nos en jutges de la història, sinó que hem d'esmerçar-nos per comprendre més bé els esdeveniments i ser portadors de la veritat». La unitat entre els cristians és una prioritat per a l'Església i tenim molta feina per davant. Per això, és essencial reconèixer la centralitat de Déu a la nostra vida, que sense Ell no podem res. Des d'aquesta consciència compartida, som cridats a dur units la seva Paraula al món, que tan necessitat està de la seva tendresa i misericòrdia.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

La sinceritat com a estil de vida

Dir mentides és un vici molt corrent; potser és el que desencadena la desconfiança, tan estesa en la nostra societat. Davant del vici de la mentida, hi ha la virtut de la sinceritat que, en algunes llars, esdevé un estil de vida que condueix a la confiança i a la pau en la família. La mare d'una alumna em deia, preocupada, que la seva filla li deia mentides. Ser veritable s'aprèn a casa per osmosi i, també, a l'Església. Hi ha mentides que fan molt de mal. Dir mentides sempre és pecat (vuitè manament de la Llei de Déu). Jesucrist es va definir a ell mateix com la Veritat (Jn 14,6) i va qualificar el diable com «el pare de la mentida» (Jn 8,44).

JOSEFA ROMO GARLITO
Valladolid

Incineració

Molt important és el document del Vaticà aprovat pel papa Francesc sobre la sepultura dels difunts i la conservació de les cendres, en cas de cremació. Les cendres no podran ser escampades en l'aire, en la terra o en l'aigua o en qualsevol altra forma, ni conservades en la llar, ni dividides, ni convertides en peces de joieria. Han de mantenir-se en un lloc sagrat, és a dir, en un cementiri o lloc dedicat a aquest fi perquè puguin rebre la pregària i el record dels familiars.

També ens recorda el document que l'Església recomana que els cossos dels difunts siguin sepultats en cementiris o altres llocs sagrats. Enterrant els cossos dels fidels difunts, «l'Església confirma la seva fe en la resurrecció de la carn».

NURIA ROURA FONTOBA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Imaginar el cel

Sóc catequista i em costa parlar als nens del més enllà. Enguany tinc un nen amb idees del cel molt curioses. Se l'imagina com un gran i inacabable banquet de llaminadures. Què li puc dir?

No només els nens poden tenir representacions inadequades del més enllà. Sovint trobem adults amb idees molt confuses. Fa poc vaig rebre una consulta sobre un llibre que detallava amb tota mena de detalls els suplicis més variats i horribles de l'infern. La persona que l'havia llegit estava molt esverada. Li vaig dir que el llancés a les escombraries, perquè aquests deliris només havien pogut sortir d'una ment perversa i malalta. En més d'una ocasió he comentat que hem de ser discrets en la representació concreta de la vida més enllà de la mort. Recordem aquella discussió dels saduceus amb Jesús que li objectaven el cas de set germans que, per complir la llei mosaica, s'havien casat amb la mateixa dona. Ells traslladaven sense més a la resurrecció una situació que veien absurda en aquesta vida. Una cosa és la vida eterna i una altra les representacions que ens en puguem fer. Recordem allò que ens deia sant Pau quan afirmava que cap ull no va veure ni cap orella va sentir allò que Déu reserva per als qui l'estimen.

De totes maneres, comprenc que cal fer alguna concreció, perquè és difícil afirmar una realitat sense tenir-ne una certa representació. Kant deia que no podem tenir cap coneixement de la realitat en ella mateixa i se li objectava amb raó sobre si existia aquesta realitat de la qual no podem conèixer res... En el cas dels nens, la concreció és necessària, perquè no procedeixen amb raonaments abstractes. Cal parlar-los del cel i de manera concreta. D'entrada, cal fer-los veure, per exemple, que és una perspectiva molt pobre xifrar les ànsies de felicitat humana en un banquet interminable de llaminadures. Els nens també poden comprendre que això produiria un afartament que cansa en aquest món i en l'altre. Pregunti-li què li passa quan menja massa llaminadures. També els nens poden comprendre que l'experiència més reeixida de plenitud consisteix a estimar i sentir-se estimat, en unes relacions harmonioses amb els altres, particularment amb els propers. El Credo ens parla de la comunió dels sants, experiència de plenitud d'amor en Déu amb tots els germans. Expliquem aquestes veritats consoladores a la catequesi. Diguem-los que després de la mort Déu, el nostre Pare, ens acull juntament amb les persones estimades per fer-nos feliços per sempre. Pot ser un bon punt de partida per al diàleg.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

El consiliari diu...

Vida oculta i experiència pasqual

Seguim aprofundint en el segon capítol del nostre temari en la vida oculta de Jesús i —el que és més important— en les seves conseqüències. L'arquebisbe Jaume Pujol ha volgut fer una segona part però des d'una altra dimensió: l'experiència pasqual. Com ja vam apuntar en l'article del mes passat, el que més ens interessa és saber què ens diu a nosaltres la vida oculta de Jesús i això, certament, té molt a veure amb la resurrecció. Efectivament, el fet que Jesús hagi ressuscitat ho canvia tot! Aquesta va ser l'experiència dels deixebles i, de retruc, dels evangelistes. Els evangelis ens deixen entreveure que, en vida de Jesús, els deixebles no entenien moltes de les coses que Ell feia. Sovint Jesús els renyava perquè no volien entendre, perquè estan més pendents d'ocupar els primers llocs, perquè només volen quedar saciats i satisfets. Tot ho van entendre després, a la llum de la Pasqua, i això és el que ens ha arribat a nosaltres. Els evangelis varen ser escrits des de l'experiència pasqual. Les conseqüències són clares. El bisbe Jaume n'apunta unes quantes:

La continuïtat vida-creu: Jesús va morir com va viure. Hi ha una continuïtat. Tanmateix, Jesús ja va començar a patir-la des del seu naixement. La pobresa, l'exili, l'opressió, la incom-

«El cristià troba el cim en l'eucaristia, font de la vida cristiana».

prensió de part dels seus... Com diu el pare Martín Descalzo —que molts recordareu pel seu programa de televisió— en el seu llibre en tres volums *Jesús de Nazareth*: «L'ombra de la creu ja planava sobre el pessebre, a Betlem...» La creu és la clau d'interpretació dels evangelis, fins al punt que la primitiva Església descartava aquells relats de la vida de Jesús que s'estalviaven de parlar-ne... Els cristians no ignorem la creu sinó que aprenem a portar-la. Un missatge de gran actualitat en un món

que «dissimula» la mort i el patiment...

La identitat crucificat-ressuscitat: és el principal missatge de les aparicions de Jesús. «Aquell que vàrem veure morir a la creu està viu, ha ressuscitat», ens diuen el Fets dels Apòstols. És el primer anunci, el *kerigma*. Cal tornar-ho a dir al nostre món. És un missatge que no podem callar, per més que alguns ens diguin —com de tant en tant fan els nostres polítics— que els cristians hem de parlar per a nosaltres. Aquest missatge —a semblança dels profe-

tes— ens hauria de «cremar». L'hem de proclamar, amb respecte i tolerància però també amb fermesa.

La centralitat de l'eucaristia: L'arquebisbe Jaume, citant el Concili Vaticà II, ens diu: «El cristià troba el cim en l'eucaristia, font de la vida cristiana» (LG, 11) L'eucaristia configura el cristià, el fa cada cop més semblant al Crist. Un sant de casa nostra, sant Enric d'Ossó, ens diu que hem d'aspirar a «tenir les mateixes actituds, els mateixos gestos, les mateixes paraules que Ell...» I l'eucaristia és central també per a les comunitats i la mateixa Església. Un missatge també de molta actualitat seria que «no és el mateix viure amb l'eucaristia o sense...» molt adient per a tants d'entre nosaltres que es confessen «cristians no practicants».

Tot plegat ens està dient —com apunta l'autor del temari— que hi ha una connexió entre vida oculta de Jesús i Misteri Pasqual. Aquella «normalitat quotidiana» de la presència de Déu en la vida de Jesús es va traduir en un «estil de vida», en una donació que el va portar a la creu i a la resurrecció. Com ens diu sant Pau: «Ja vivim com a ressuscitats.» Ser cristià és mostrar en la vida normal tots aquests aspectes, és viure la vida nova que Jesús ens proposa ja ara... i testimoniar-la en la nostra pròpia vida!

Bisbat de Vic

Un visca per la diversitat!

Montse Font
Coordinadora diocesana

Quan se m'ha recordat que la propera publicació de Vida Creixent del més de novembre a *Catalunya Cristiana* la solem fer els que som del bisbat de Vic, vaig preguntar: i de què hem de tractar? Em van proposar sobre coses que interessin la gent gran: soledat, tristesa. Tot un repte, intentar tractar d'aquests temes.

Que trist, després del text del consiliari de Tortosa que es va publicar el mes passat i que tracta tan bellament de la *felicitat* que hom pot viure a la tardor de la vida o quan un es fa gran.

Quasi sempre, la soledat s'associa a pèrdues en la vida, cosa que genera tristesa. Totes dues situacions són superables. Tal com diu el consiliari de Tortosa: «La felicitat i l'alegria de la persona gran no depèn tant de les adversitats viscudes al pas dels anys, sinó de l'actitud amb què un les ha sabut enfrontar.» I continua: «La reserva individual de la il·lusió resulta proporcional a la bona cara que s'ha fet quan van mal dades i de com un hagi sabut encaixar-les.» Ja no caldria dir res més sobre això, perquè cadascú se les ha d'engiponar com pot i com millor sap.

Pensant sobre la soledat, però, moltes vegades m'ha vingut a la ment el

mateix Jesús, Senyor nostre. Haver de suportar l'entestament de l'home. Els seus amics, els deixebles, el seguien i creien en ell però no del tot. Li feien preguntes... i tot sovint els endevinava el pensament... havia de fer prodigis per manifestar el seu poder, un poder controlat i submergit per no fer-se superior. Les seves llargues hores de pregària, sol, sentint-se sol, i és clar, incompès per la fragilitat humana, quin era el seu refugi? On trobava l'energia que a voltes compartia amb tots i principalment amb els més necessitats? Certament que si la seva pregària hagués estat egoista, i poc sincera, no hauria obtingut les benediccions del Pare del cel que li concedia.

La soledat no només ataca la gent gran, existeix en tota la vida humana, i és superable, igual que la tristesa. Cal, però, com a cristians que som, un ferm sentiment de fe en Déu, com el de Jesús, i humanament parlant, una ferma voluntat de superació, malgrat les incongruències, pèrdues o situacions desfavorables que hàgim de viure. Llavors la soledat pot ser feliç, i la tristesa transformada en alegria cristiana.

A Vida Creixent, amb el suport dels nostres temaris, les reunions resulten eficaces perquè ens estimulen al diàleg entre els membres que hi assisteixen. Per a moltes persones és

La soledat existeix en tota la vida humana i és superable, igual que la tristesa.

com una teràpia per fugir de la rutina —soledat, tristesa. A la vegada que es troben amb el grup, amb qui s'hi senten bé perquè s'ha establert una bona relació i amistat.

El nostre moviment, encara que alguns no ho veuen així, no és gent «gaire gran», ens anem fent grans, sí,

tot i que hi ha membres que ens arriben als quasi 90 anys amb una mentalitat extraordinària. Podem dir que és un visca a la diversitat, i sorprenentment se'ns afegeixen persones als grups existents sense complexos pel fet de ser nous al grup. Obra

del Senyor, certament. També hi ha persones que s'interessen pel nostre temari i l'adquireixen. Durant aquest curs 2016-2017 ens fixarem en el «Paper dels laics en l'Església i en el món». Que l'Esperit del Senyor ens hi ajudi. Gràcies *Catalunya Cristiana* per tot el que feu.

AGENDA

DESEMBRE

Dijous 15: reunió d'animadors.

A les 5 de la tarda, a València, 244, planta 4a, sala d'actes.

Tema IV - Com santificar la gent gran les realitats temporals. Celebració del Nadal.

Congrés de clausura de l'Any Ramon Llull

Nombrosos experts disserten sobre diferents facetes de l'obra i la persona del beat mallorquí

Eduard Brufau
Barcelona

Ara fa un any, la basílica del convent de Sant Francesc de Palma de Mallorca, on hi ha la tomba del beat, acollia l'obertura de l'Any Ramon Llull. Durant aquests dotze mesos una gran quantitat d'actes i celebracions han ajudat a promoure la figura del teòleg, filòsof i místic medieval, del qual aquest 2016 se celebren els 700 anys de la mort. Paral·lelament, i de manera independent, el procés per canonitzar-lo continua fent camí davant de la Santa Seu amb Mn. Gabriel Ramis com a postulador de la causa.

Els dies 16, 17 i 18 de novembre passats aquest Any Ramon Llull es va tancar oficialment a Barcelona. Les aules magnes de l'edifici històric de la Universitat de Barcelona i de les facultats de Teologia i de Filosofia van acollir les diferents sessions acadèmiques. Gairebé una trentena de ponències i comunicacions van servir per oferir una visió polièdrica del beat que, amb gairebé 300 obres escrites, va sobresortir com a teòleg, filòsof, místic i literat. Els ponents procedien de Catalunya, Mallorca i altres indrets de l'Estat espanyol, però també de països com ara França, Itàlia, Alemanya, el Regne Unit, els Estats Units i Rússia.

La teologia lul·liana

Les ponències sobre la dimensió teològica de Ramon Llull van testimoniar la complexitat d'aquesta qüestió en les diferents obres que va escriure el beat. El professor Fernando Domínguez, de la Universitat de Friburg (Alemanya), en la conferència inaugural va defensar la utilitat de la visió teològica de Llull per redefinir la mentalitat de la societat actual: «Cal interpretar el pensament modern des del pensament antic i medieval, i no pas a la inversa.» Domínguez va descriure l'home contemporani com a *Homo consumens occidentalis*, i va afirmar que ha d'aprendre a contemplar, tal com feia Llull, que «buscava l'admiració abans que la veritat». El professor de la Universitat de Friburg va sostenir que en la concepció del teòleg mallorquí «Déu parla a l'home i en l'home», i que això és possible més enllà de les diferències culturals i religioses. El professor Domínguez també va afirmar que Llull ens ensenya a qüestionar-ho tot i que el seu discurs apel·la primerament a la intel·ligència, perquè «es coneix més Déu per l'intel·lecte que per l'amor».

Per la seva banda, Mn. Jordi Gayà, secretari d'Estudis Lul·lians i de l'Institut d'Estudis Balearics, va dissertar sobre la psicologia de la fe en la teologia de Llull. El professor mallorquí va voler aclarir que en la seva ponència la fe havia de ser entesa més com a virtut que com a acte i va explicitar les condicions per a la fe segons Llull: «Intel·lecte ben format, bons coneixements

Un moment de la conferència inaugural del congrés. / Foto: Agustí Codinach

ments filosòfics i, finalment, la gràcia de l'Esperit Sant», sense la qual intel·lecte i coneixement són insuficients. Mn. Jordi Gayà va insistir que en tota la teologia lul·liana la fe necessita el foc de la caritat, que és el que li dona forma: «La fe és un acte de l'enteniment informat per la caritat». El prevere mallorquí va acabar la seva intervenció afirmant que «sense amor no hi ha fe».

Presentació de dues obres

El Congrés de clausura de l'Any Ramon Llull es va convertir igualment en el marc idoni per presentar-hi dues obres importants per conèixer el teòleg mallorquí: el *Nou Glossari general lul·lià* i l'*Enchiridion*

JORDI GAYÀ
«Per a Ramon Llull, sense amor no hi ha fe»

Theologicum Lullianum. El glossari pretén donar a conèixer el vocabulari precís i de vegades únic que Llull utilitza per expressar el seu pensament teològic. L'*Enchiridion* explica els diferents aspectes de la teologia lul·liana, sobretot els articles de la fe, des de la pluralitat de persones en Déu (la Trinitat) fins a Jesucrist, com a jutge de vius i morts, passant per la baixada de Jesucrist als inferns.

A 700 anys de la mort del beat Ramon Llull, la seva teologia, el seu pensament i la seva experiència de Déu continuen generant debat i admiració. El congrés n'ha donat fe en l'àmbit acadèmic. Ara només queda esperar que el procés de canonització arribi a bon terme per al bé del poble de Déu.

**Voleu començar l'any amb bona companyia?
Veniu al sopar de cap d'any que hem organitzat des
del Club+Amics al restaurant Pomarada de Barcelona**

Preu per persona:
Socis: 60€ IVA inclòs
No socis: 70€ IVA inclòs

Per a més informació i reserves:
934 092 700 / info@clubmes.cat
/ www.clubmes.cat

Club+amics
«Volem amics com tu»

«El que dona unitat a Llull és el delit d'anunciar l'evangeli»

Gabriel Ramis, prevere de Mallorca i postulador de la causa de canonització de Ramon Llull

Carme Munté

Gabriel Ramis, prevere de Mallorca i postulador de la causa de canonització de Ramon Llull, ha estat un dels protagonistes indiscutible d'aquest Any Ramon Llull. Tot sovint, i a pesar seu, li ha tocat sortir al pas de les declaracions que donaven per feta la prompta canonització de Ramon Llull i declaració de doctor de l'Església. Apel·lant al refrany «al seny li plau la calma», Gabriel Ramis no es cansa de recordar que les causes de canonització com la del beat Ramon Llull no són gaire amants de les presses.

Com valora aquest any de celebracions?

Acabam ja l'any Ramon Llull, i crec que la seva celebració ha estat molt positiva. Aquests anys passats el beat era celebrat, diguem-ne, de manera rutinària. Se celebrava la festa del 27 de novembre i prou. Durant aquest any s'ha desvetllat el record, l'estudi, la devoció al nostre beat. Des de les instàncies més insospitades s'ha parlat de Ramon Llull. És veritat que els treballs per a la causa de canonització s'han acabat durant aquest any, i això ha ajudat a valorar la seva dimensió de santedat, una mica oblidada.

Ha ajudat a fer Llull més popular? Ha revifat la flama de la devoció i el culte? O bé les celebracions s'han quedat en l'àmbit més intel·lectual?

Hi ha hagut una dimensió de gran qualitat en les celebracions intel·lectuals i artístiques. Pensem en el Congrés Internacional celebrat a Mallorca el novembre passat, i en el que s'ha celebrat a Barcelona; els concerts musicals, les exposicions. La dimensió de la devoció i el culte sempre queda més amagada i és més difícil de constatar. Però des de moltes instàncies, ajuntaments, associacions culturals, etc. s'ha parlat del beat i s'ha donat a conèixer.

Ha estat oportunitat de presentar Ramon Llull de forma global, i no de manera fragmentària com passa de vegades?

Això és essencial per conèixer el beat. Si es presenta de forma fragmentària no s'arriba a copsar la personalitat, l'obra de Ramon Llull. I el que dona unitat a la figura de Ramon Llull és el seu delit d'anunciar l'evangeli als qui no coneixen Déu. És una motivació religiosa i no simplement cultural.

Ramon Llull ha ajudat a estrènyer encara més els llaços entre Catalunya i Mallorca?

A nivell eclesial els llaços entre Catalunya i Mallorca són prou estrets i fermes. No podem oblidar que

Gabriel Ramis, a l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona. / Agustí Codinach

Cloenda amb l'assistència de la reina Sofia

El diumenge 27 de novembre es clausura a Mallorca la commemoració del 700 aniversari de la mort del beat Ramon Llull. A les 10.30 h se celebra la missa estacional a la catedral, i un cop acabada, es tornaran processionalment les relíquies del beat a la basílica de Sant Francesc, on es cantarà el *Te Deum*, donant per conclòs l'Any Llull.

Presidirà les celebracions el cardenal Angelo Amato, prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants. Tenen anunciada l'assistència el cardenal arquebisbe emèrit de Barcelona, i també alguns bisbes, així com el pare abat de Montserrat. També hi assisteix la reina Sofia. «La Corona d'Espanya, en certs moments, en temps de Benet XIV, ha estat decisiva perquè es mantingués el culte a Ramon Llull. Crec que és un bon signe que assistesqui a aquestes celebracions conclusives la reina emèrita», expressa Gabriel Ramis, prevere de Mallorca i postulador de la causa de canonització del beat Ramon Llull.

Els actes de cloenda començaran el 25 de novembre, a les 19.30 h, amb l'oració de vespres a la basílica de Sant Francesc i sortida en processó cap a la catedral de Mallorca amb les relíquies del beat. Tot el dissabte 26 estaran exposades a la catedral per a la seva veneració i a les 21 h es farà la vigília d'oració a la mateixa catedral de Mallorca.

«Durant aquest any s'ha desvetllat el record, l'estudi, la devoció al nostre beat. Des de les instàncies més insospitades s'ha parlat de Ramon Llull»

«Declarar que una persona és santa i que posseeix un cos de doctrina eminent requereix calma, estudi seriós, no frissar, no cremar etapes»

els repobladors de l'Illa després de la conquesta era gent vinguda de Catalunya. El pare del beat era un dels que vingueren amb el rei Jaume. Però Ramon va néixer a Mallorca i és ben mallorquí. Els mallorquins hem pres aquest honor als catalans.

Malgrat que la vox populi preveia la canonització de Llull aquest 2016, finalment caldrà esperar?

Sí, es varen sentir veus que deien que la canonització seria aquest any, veus no gaire autoritzades. És molt lloable el desig de veure sant Ramon Llull, però no es poden aventurar dates. Com tampoc no es pot dir que serà sant i doctor de l'Església. Això en comptes d'ajudar el procés més aviat el perjudica. No podem dir que és sant i doctor, fins i tant l'Església no ho declarï. Evidentment que tothom voldria que ja fos sant i doctor, però estam seguint l'iter d'un procés. I un procés no es fa amb dues grapades, segueix el seu curs sense presses. Declarar que una persona és santa i que posseeix un cos de doctrina eminent requereix calma, estudi seriós, no frissar, no cremar etapes, per tal d'arribar a un resultat positiu. Quan em demanen a veure quan serà la canonització del beat, sempre responc que no ho sé. I és veritat, no ho sé.

És perjudicial que es donin per fetes totes dues coses? Insistiria encara a demanar calma i serenitat?

Ben segur que és perjudicial per a la causa que es doni per cosa feta una qüestió que està estudiant-se. Tot això crea un clima enrart i estrany que pot fomentar falses expectatives. «Al seny li plau la calma.»

Blaquerna i el beat Ramon Llull

Fra Valentí Serra de Manresa, Arxiver dels caputxins

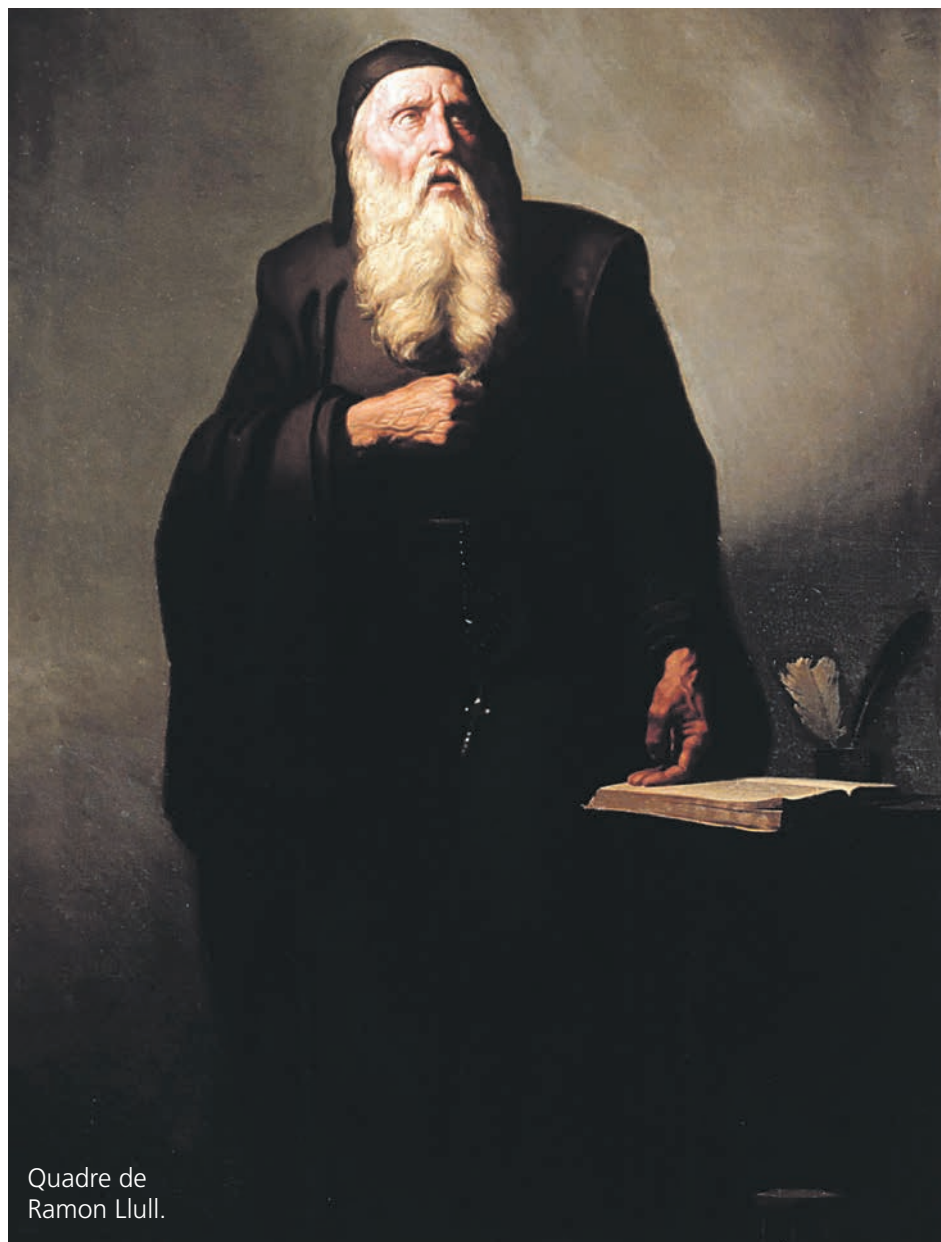
Ramon Llull és un dels més destacats i principals escriptors en llengua catalana, elogiosament qualificat com el Doctor Il·luminat i, també, com el Doctor Arcangèlic.

La família Llull sembla que procedia de Sant Andreu de Llavaneres i de Barcelona, i durant el temps de la reconquesta s'establí a Mallorca. En l'autobiografia que Ramon Llull redactà l'any 1311, explica el seu procés de conversió a partir d'unes aparicions de Jesús crucificat tingudes l'any 1263 que li feren sentir el zel de propagar la fe cristiana entre els mahometans.

L'afany missioner per a la conversió dels musulmans motivà que Ramon Llull adquirís un esclau sarraí per tal que li ensenyés la llengua àrab. Amb el bagatge d'un bon coneixement de la llengua i cultura islàmica, Llull anà de campanya missional el 1293 a Tunisi i el 1307 anà a Bugia. En aquesta segona campanya les prèdiques que pronuncià li provocaren unes vexacions tan grans, que constituïren un veritable martiri. L'any 1313 Ramon Llull féu encara una altra campanya missionera i s'adreçà a Tunis, on fou apedregat, havent de retornar, malferit, a Palma de Mallorca. En aquesta població balear rebé sepultura al convent dels framenors, on hi ha les seves restes.

A Ramon Llull, des d'antic se li ha donat el culte de màrtir i ha comptat amb diverses dates de celebració litúrgica, essent la més comuna el 27 de novembre, tot i que el calendari seràfic o franciscà la situa el 30 de juny.

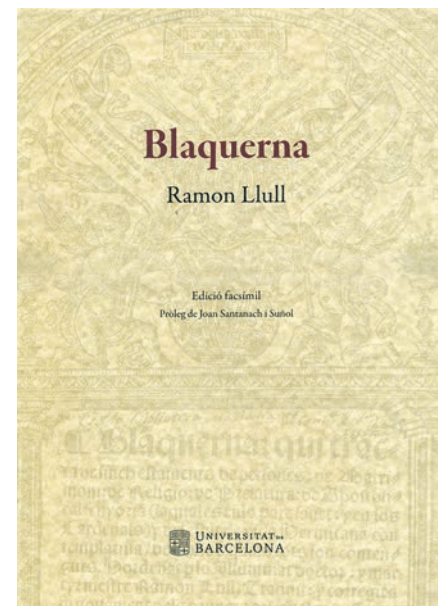
L'afany de Ramon Llull per trobar la veritat (amb una intensa experiència eremítica a Randa els anys 1269-1274:

Quadre de Ramon Llull.

«L'obra explica el projecte de reforma completa de l'Església somiada per Llull, sobretot quan Blaquerna serà escollit Papa»

l'ermità pietós *pii eremita*, tal com diuen les fonts) juntament amb el seu interès pel coneixement científic i astronòmic (és l'autor del cèlebre tractat titulat *Arbre de sciència* de l'any 1295), són dos aspectes que han tingut una llarga pervivència. Travessant els segles, l'any 1875, segurament per aquests motius, el creador del *Calendari de l'Ermítà*, Antoni M. Morera i Colom, volgué atribuir-ne l'autoria a

«Blaquerna», edició facsimil. Pròleg de Joan Santanach.

l'astrònom fra Ramon, l'ermità dels Pirineus, un nom, fra Ramon, de clar ressò i interessos lul·lians...

Per tal de commemorar l'any lul·lià, de les diverses iniciatives promogudes, cal destacar la publicació de l'acurada edició facsimil d'un dels clàssics de la literatura mundial, el *Romanç d'Evast e Blaquerna* (que Llull acabà de redactar a Montpeller l'any 1283). S'ha editat a cura de Joan Santanach sota el guiatge del servei de publicacions de la Universitat de Barcelona, que han volgut reproduir l'edició valenciana del 1521 (impulsada pels preveres lul·listes Joan Bonllavi i Gregori Genovart) escollint el bell exemplar que hi ha a la sala de reserva de la Biblioteca Universitària, procedent de la Biblioteca Mariana del convent de Sant Francesc de Barcelona. L'obra explica, a través dels distints estaments pels qual passa Blaquerna, el projecte de reforma completa de l'Església somiada per Llull, sobretot quan Blaquerna serà escollit Papa per tal de regir la seu de Pere.

Abecedari lul·lià

ORACIÓ

L'oració i la contemplació de les virtuts divines és una de les dimensions fonamentals de l'Art de Llull i la finalitat darrera de pràcticament tota la seva obra. A l'*Art de fer e sol·re qüestions* (1294-1295) Llull escriu que l'oració és «veynança de Déu e d'home» i, evidentment, no pot existir cap bé més gran que ser a prop de Déu. Blaquerna, l'heroi lul·lià de la novel·la que du el seu nom (1276-1283), és conscient d'aquesta llei i el seu únic desig és convertir-se en ermità per pregar i contemplar Déu sense cap mena de trava. Malgrat que les seves aventures el desvien contínuament d'aquesta aspiració,

Blaquerna és capaç, fins i tot, de dimidir el papat per dur a la pràctica el seu somni. El cinquè i darrer llibre de la novel·la està centrat a exposar com Blaquerna prega i contempla Déu. El *Llibre d'amic i Amat* i l'anomenat «Art de contemplació» són fruit de l'experiència meditativa i contemplativa del protagonista: «Blaquerna estava en oració e considerava la manera segons la qual contemplava Déu i les seves virtuts.» A l'inici del llibre el narrador explica la rutina diària de l'ermità Blaquerna, que malgrat la quantitat d'hores que dedica a la pregària, no té ni de bon tros un caràcter ascètic.

Per a Llull el més important és arribar a contemplar la divinitat i les seves virtuts per elles mateixes. Que Déu sigui i que la creació existeixi gràcies a Déu és, de per si, un fet suficientment extraordinari per saciar l'ànima humana. L'oració i la contemplació més altes són les que situen al centre, no pas les necessitats personals de cadascú, sinó Déu: «Car Deus és pus bo que tot quant és, ama més Déu per la sua bontat que per lo teu bé» (*Mil proverbis*, 1302). Ara, això no vol dir que l'home no hagi d'adreçar les seves súpriques a Déu, ans al contrari. Als *Proverbis de Ramon* (1296) Llull diu que l'oració

«és demanda que hom fa a Déu» i aconsella el lector que demani «a Déu que et do i que et perdó». Tot i així, Llull també adverteix als *Mil proverbis* que «si ets en pecat, no facis oració sens contricció». En canvi, al capítol 55 del *Blaquerna* es descriu un tipus diferent d'oració, el que avui anomenariem *discerniment*. Blaquerna ha de decidir si accepta els precs dels monjos d'un monestir, que li demanen que entri a la comunitat, o si prossegueix el seu camí solitari. Per prendre la decisió, el protagonista prega Déu que l'il·lumini i que li mostri amb quines obres pot servir millor les set virtuts.

Francesc Tous Prieto

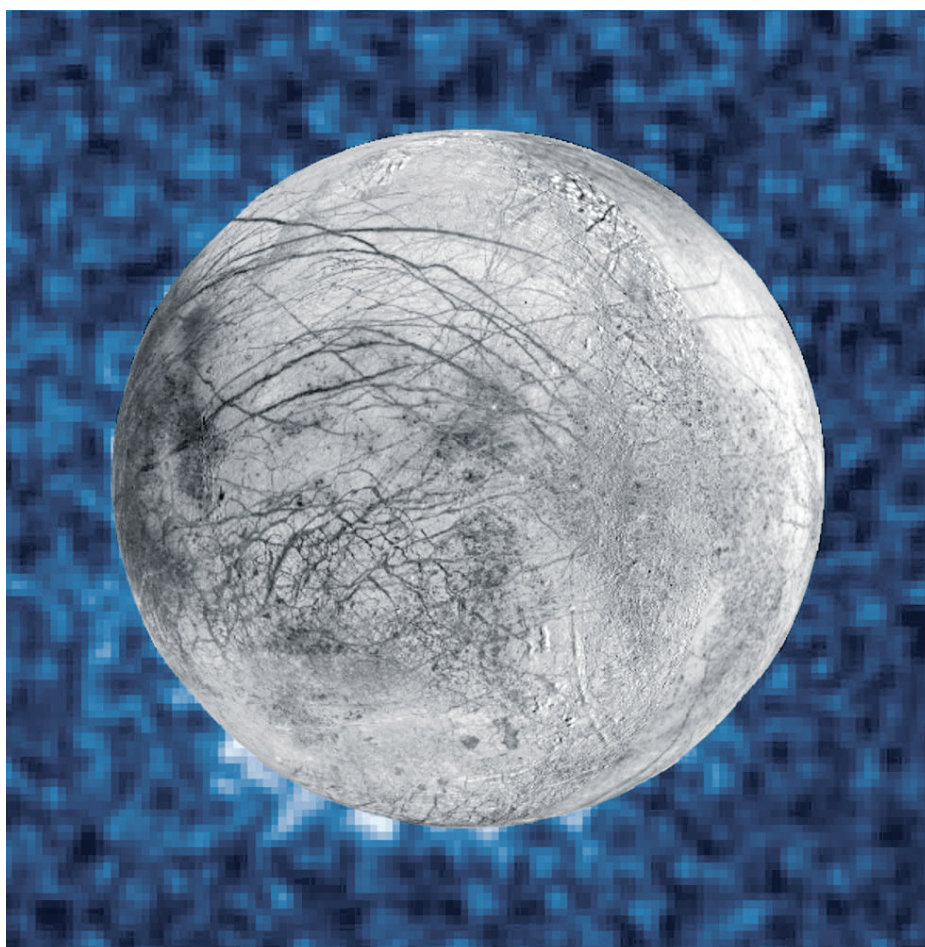
Membre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona

Actualitats científiques

Guèisers d'aigua a la lluna Europa de Júpiter

Un dels quatre satèl·lits més grans del planeta Júpiter (els anomenats galileans, pel seu descobridor, Galileu) és Europa (els altres tres són Ío, Ganimedes i Cal·listo). Ja se sabia que aquest era un astre recobert de gel, a una temperatura superficial de -175°C , i que enfonsant-nos en l'astre aquest gel havia d'augmentar la temperatura fins a arribar a convertir-se en aigua cap allà els 100 km de fondària. És a dir, que hi havia d'haver a l'interior d'Europa un autèntic oceà. Aquesta hipòtesi es féu més versemblant, per no dir segura del tot, quan la nau espacial *Galileo* passà a prop d'aquesta lluna joviana i tragué fotos de la seva superfície el 3 de gener del 2000, tot mesurant-ne també el magnetisme. Al glaç superficial s'hi veieren, a més d'arrugues, també esclatxes. Volia dir això que, per aquests esvorancs, a voltes emetia aigua? Era un hipòtesi que s'havia de comprovar, i és el que s'ha aconseguit ara.

Cal dir aquí que no és aquest el primer cas de descobrir aigua al nostre sistema solar. La lluna de Saturn anomenada Encelade té unes característiques semblants a les d'Europa. En vam parlar en aquesta mateixa plana d'«Actualitats científiques» en el número de *Catalunya Cristiana* corresponent al 10 de gener d'enguany. Aquest satèl·lit saturnià també es troba recobert de gel i de vegades

Imatge d'Europa del telescopi «Hubble» (es veu la possible erupció d'un guèiser a la posició de les 7 a la part inferior esquerra) NASA.

emet aigua a l'exterior. Ja ningú no en dubta.

I què és el que s'ha pogut observar ara de la lluna Europa? Ho han explicat els científics de la NASA, responsables del telescopi que porta la nau *Hubble*, en una roda de premsa el 26 de setembre passat. Han dit, als periodistes que hi acudiren, que aquesta nau espacial tot fotografiant la possible atmosfera d'Europa va treure unes vistes d'uns set guèisers que llançaven aigua a gran alçada, fins a uns 200 km enlaire (no és gens estrany que pugui arribar tan amunt, la feble gravetat d'Europa ho permet) i que tornava a caure en forma de pluja que es glaçava tot seguit.

Això que s'ha pogut afirmar ara és fruit de 15 mesos d'observacions, donades per 10 ocasions que la nau *Hubble*, tot estudiant Júpiter, ha pogut prendre dades d'Europa. La visió dels guèisers en tres ocasions s'ha vist amb claredat. I ara ve la pregunta que molts han fet: hi haurà també vida si hi ha abundor d'aigua? És evident que no n'hi pas prou amb l'aigua perquè la vida requereix, a més, moltes altres condicions. No cal parlar-ne.

Acabem dient que els de la NASA ja tenen en projecte una altra nau espacial, que té el nom de *James Webb*, per al 2018 que investigará una mica més el satèl·lit Europa i altres astres del sistema solar. La recerca no acaba aquí. Sapiguem-ho.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Gent de casa

L'esperit conciliar de Manuel Bonet i Muixí

Manuel Bonet i Muixí havia nascut el 1913 al carrer dels Jocs Florals, número 60, del barri de Sants, a Barcelona. Va estudiar al Seminari de Barcelona; després, a la Universitat Gregoriana i a l'Ateneu Lateranense de Roma, on es doctoraria en Dret Civil i Canònic. La llicenciatura en Teologia va fer-la al Col·legi Màxim de Sarrià.

Personatge vital i inquiet, el 1947, juntament amb altres sacerdots, va impulsar la Unió Sacerdotal. Sota el seu guiatge, fundaria les Auxiliars Diocesanes de Barcelona.

Professor al Seminari de Barcelona i a la Universitat Pontifícia de Salamanca, el 1950 va ser nomenat auditor de la Rota romana, de la qual arribaria a sotsdegà.

Mossèn Bonet, a través de la seva figura i els seus escrits, s'havia guanyat el respecte de laics i religiosos catalans. La seva tesi doctoral versava sobre la relació entre el Dret canònic i el Dret català. Va ser un dels catalans que va participar activament al Concili Vaticà II, especialment en temes com la reforma litúrgica. D'aquell esperit sorgit del concili i de la seva divulgació, aquí va fer-ne una gran tasca, cosa no ben vista perquè

**Joan Pallarès-
Personat**
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

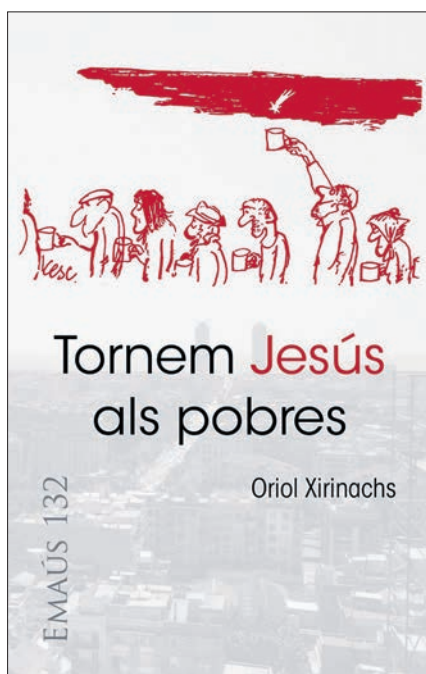
tant el règim com una part de la jerarquia eclesiàstica espanyola no vivia amb gaire entusiasme aquelles novetats. Aquell fet li comportaria alguna topada i nombroses incomprensions.

Va arribar a tenir un gran ascendent entre els catòlics catalans i els sacerdots, fins al punt que va protagonitzar un fet fins aleshores insòlit: 141 capellans de la diòcesi de Tarragona van adreçar una carta col·lectiva al nunci, on el proposaven com a nou arquebisbe de Tarragona.

Mossèn Bonet moria a Roma l'agost del 1969. Fou traslladat a Barcelona i enterrat al cementiri de Sant Andreu. El 1996 les seves despulles van ser dipositades al monestir de Sant Pere de les Puel·les, a Sarrià, on solia romandre en les seves estades a Barcelona. Una plaça al barri de Sants de Barcelona porta el seu nom. Dos anys després de la seva mort, va aparèixer una biografia de la seva vida i el 2001 Joan Subirà va coordinar la *Miscel·lània Manuel Bonet i Muixí*, obra voluminosa, editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, en la qual van participar reconeguts especialistes.

ORIOL XIRINACHS

Tornem Jesús als pobres
Centre de Pastoral Litúrgica,
2016, 108 pàg.

Els pobres tenen dret a rebre tot l'Evangeli. És el missatge que aquest llibre ens ofereix, a partir de la reflexió d'un grup de cristians que porten anys dedicats de diverses maneres al servei dels pobres. La tasca cristiana envers els qui pateixen per la pobresa i l'abandó és, sens dubte, un dels testimonis més creïbles i indiscutibles de la força de la fe i del seguiment de Jesucrist.

JANET RECASENS

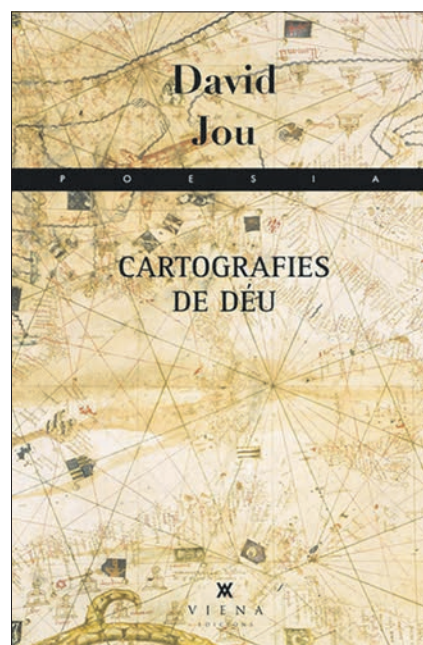
Auxili! Rebequeria a la vista
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016, 86 pàg.

Què és una rebequeria? Com hem d'actuar? Ens volen prendre el pèl els infants quan fan una rebequeria? En aquest llibre descobrireu com ajudar el vostre fill a gestionar les seves emocions de manera saludable. Hi ha un apartat de preguntes amb respostes, orientacions i recursos per tal de resoldre les inquietuds dels adults. També s'hi inclou un recull de contes específics.

DAVID JOU

Cartografies de Déu
Viena, 2016, 92 pàg.

El físic i poeta David Jou ens ofereix en aquest volum una exploració poètica de la dimensió religiosa amb un acostament al diàleg entre el cristianisme, el judaisme i l'islam. Segons explica l'autor en el pròleg, «mística i misericòrdia són dos àmbits privilegiats de trobada entre les religions». I reconeix també que «la inspiració poètica bufa com vol i on vol».

EMILI FERRANDO PUIG

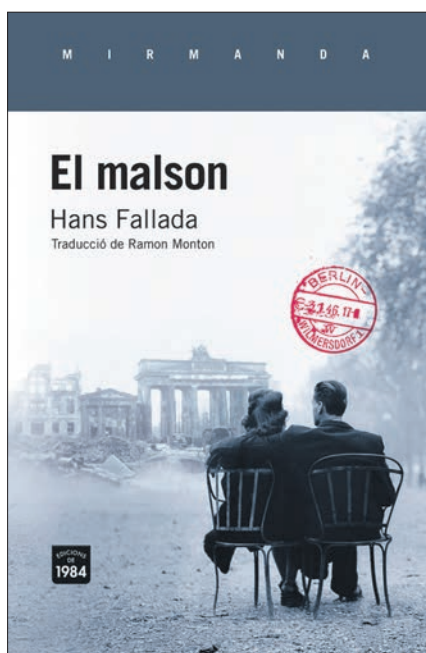
Més enllà del sofriment i la solitud
Autoedició, 2016, 190 pàg.

Aquest volum és una reflexió sobre el dolor, el sofriment, la solitud i la mort feta des de la raó i el sentiment humà, però també des de la fe. S'hi mostren experiències de vida de persones que expliquen com han afrontat la malaltia que han patit o pateixen. També hi ha testimonis colpidors que narren la visita i atenció a malalts, com a expressió de solidaritat i estimació.

HANS FALLADA

El malson
Edicions de 1984, 2016, 270 pàg.

Finals d'abril del 1945. Malgrat que la guerra ja s'ha acabat a Europa, el doctor Doll encara viu tenallat per la por. De nit l'assetgen malsons en els quals ell malviu al fons d'un immens cràter provocat per una bomba. Escrita amb l'energia i la vivor distintives de Hans Fallada (1893-1947), és un retrat demolidor de l'atmosfera desesperada en què es va sumir l'Alemanya de la postguerra.

ANNA MANSO

Allò de l'avi
Cruïlla, 2016, 184 pàg.

Per al Salva, de 16 anys, el seu avi, Carles Canoseda, és un heroi, la persona més important del món. Però quan descobreix que darrere del gran home s'amaga una persona diferent, que ha enganyat tothom, el seu món es desmunta. El jove reconeix que ara «la meua vida s'ha convertit en un embolic de dimensions còsmiques». Aquesta novel·la va obtenir el premi Gran Angular 2016.

LUIS GARCÍA JAMBRINA

La corte de los engaños
Espasa, 2016, 432 pàg.

Beatriz Galindo, Catalina de Dalt i Sara Dertosa són les narradores de tres històries que s'entrellacen fins a convergir en un esdeveniment històric que va poder canviar el rumb d'Espanya i d'Europa: l'atemptat que va patir a Barcelona, l'any 1492, el rei Ferran el Catòlic. Per un instant, el destí de l'home més poderós del seu temps va estar en les mans d'aquestes tres dones.

M. DOLORS MILLAT

La filla del Nord
Proa, 2016, 382 pàg.

La Berthe deixa Nova York i la llibreria on treballava i busca el seu lloc al Canadà de la infantesa, primer a Mont-real i després a la reserva índia d'Uashat, on es retroba amb Maikaniss, el seu amic d'infantesa, ara convertit en un activista dels drets dels indígenes. El periple geogràfic de la Berthe serà també una recerca personal amb moltes trames i grans satisfaccions.

Crítica literària

Una bella i magnífica edició

Ens és molt plaent de poder donar notícia en la cloenda de l'Any Lul·lià des de pàgines de *Catalunya Cristiana* de la publicació de la recent edició facsimil del *Romanç d'Evast e Blaqueria* que Ramon Llull, el Doctor Il·luminat, enllestí vers el 1283 a la ciutat llenguadociana de Montpeller. Amb aquest romanç el beat Ramon Llull construí un relat extens i sostingut on la narració és indestruïble de la seva doctrina. En efecte, justament és a través de la conducta, de l'exemple i de les paraules dels seus personatges que el lector n'ha d'extreure els ensenyaments i els comportaments adients.

En la narració de *Blaqueria* (sic) es narra la biografia exemplar del seu protagonista des de la seva naixença (en una família benestant burgesa) fins al final dels seus anys, quan visqué una modèlica vida contemplativa. El *Romanç d'Evast e Blaqueria* està estructurat en cinc llibres, dedicats a cinc estaments diferents, pels quals, llevat del primer, hi passarà *Blaqueria* al llarg del seu activíssim periple vital on progressivament es va revelant el pla lul·lià de reforma completa de la cristiandat i, en el fons, de la humanitat sencera, puix que *Blaqueria*, una volta convertit en el bisbe de Roma,

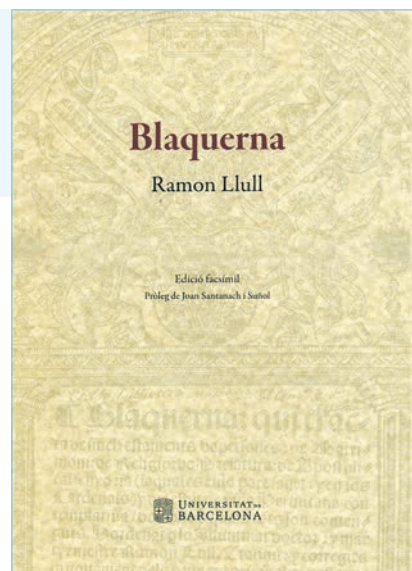
RAMON LLULL
Blaqueria

Edició facsimil. / Pròleg de Joan Santanach i Suñol
 Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016, 19 + 140 pàg.

com a Sant Pare arribarà a establir els fonaments per a la conversió de tots els infidels.

El text manuscrit català, editat ara facsimilament i que fou estampat a València l'any 1521 és el testimoni de l'existència (avui perduda) d'altres manuscrits catalans del *Romanç d'Evast e Blaqueria*. L'impulsor d'aquesta edició valenciana de 1521, ara reeditada facsimilament, fou el prevere Joan Bonllavi, entusiasta lul·lista fill de Rocafort de Queralt, però resident a València, que tingué cura de fer estampar un text que li lliurà el canonge de la Seu de Mallorca mossèn Gregori Genovart qui, alhora, es féu càrrec de les despeses d'estampació. En aquesta edició valenciana, a més del *Blaqueria*, hi ha inserides les Oracions e contemplacions de l'enteniment, posades just després del *Llibre d'Amic e amat* i de l'*Art de contemplació*. Aquesta edició de 1521 de *Blaqueria* és un volum de dimensions generoses, estampats a

dues columnes, «en València, a casa de mestre Johan Joffré, estampador prop de lo molí de Na Rovella, a XXX de maig 1521», vigília de la festa de Corpus. El bell exemplar d'aquesta edició facsimil endegada pel servei de publicacions de la Universitat de Barcelona en l'escaiença de l'Any Llull havia format part, fins a l'exclaustració de 1835, de la Biblioteca Mariana del convent de framenors de Barcelona: «Es de la Bib.ca. mariana del Conv.to de S. Fran.co de Barna», tal com ho indica una nota doble manuscrita en la portada del llibre, tot i que, originàriament, devia haver format part del fons bibliogràfic de la biblioteca dels religiosos mínims de Sant Francesc de Paula, ja que en el foli segon (i també en la penúltima pàgina, just abans del colofó), hi ha estampat un segell circular amb l'emblema dels frares mínims i la llegenda «Charitas». Ens felicitem des de *Catalunya Cristiana* per aquesta bella i magnífica edició

que, ben cert, contribuirà a recuperar i difondre el romanç, la llengua, el pensament i l'espiritualitat fonament franciscana de Ramon Llull, ara a punt de ser canonitzat i, també, de ser declarat «Doctor de l'Església» que serà el quart de l'Església hispànica després dels famosos eclesiàstics Isidor de Sevilla, Teresa de Jesús i Joan d'Àvila, i serà el primer seglar declarat «Doctor de l'Església», amb el doble títol de «Doctor Il·luminat» i «Doctor Arcangèlic».

Fra Valentí
Serra de
Manresa
Caputxí

Crítica teatral

La capa i l'espasa de Dagoll Dagom

«SCARAMOUCHE»

LLIBRET: Joan Lluís Bozzo.

MÚSICA: Albert Guinovart.

INTÈRPRETS PRINCIPALS:

Toni Viñals, Ana San Martín, Mireia Mambo, Ivan Labanda.

DIRECTOR MUSICAL:

Joan Vives.

DIRECCIÓ: Joan Lluís Bozzo,

Cia. Dagoll Dagom.

Teatre Victòria, Barcelona.

Sense data de sortida.

Si *Mar i Cel* va representar un abans i un després del teatre català, *Scaramouche* va pel mateix camí. Dagoll Dagom hi ha abocat tot el solatge acumulat en quaranta anys, ha continuat facilitant el relleu escènic i musical amb un planter, en la seva major part, de l'última fornada, preparat, exigent i generós a la vegada, i creant un espectacle que arrodoneix una excel·lent factura escènica des del llibret que combina l'aventura, el romanticisme i l'humor a les lletres de les cançons, el text que juga amb Shakespeare o Goldoni, la netedat de la interpretació, la treballadíssima coreografia dels espadatxins (i alguna espadatxina) i les diverses escenes de lluita d'espases i florets, la suggeridora musicalitat que combina diversos gèneres al servei de

© David Ruano

Ivan Labanda i Ana San Martín en una de les escenes del musical «Scaramouche» de Dagoll Dagom.

les diferents classes socials de l'obra, els matisos de la partitura que coloreixen cada situació, el luxe del vestuari, la calidesa de la il·luminació, la realització amplificada del so i la fastuosa i pràctica escenografia per representar diversos espais per nivells, sense foscos ni pauses que alterin el ritme.

Scaramouche ha trobat el seu punt d'equilibri just per convertir-se en un espectacle per a tots els públics durant molt de temps. Allò que potser no acabin d'entendre de la trama els més joves ho supleix el dinamisme aventurer i espadatxí d'algunes escenes.

Allò que hi busquin els més veterans —aquells que un dia encara van llegir i somniar amb *Els tres mosqueters*—, els ho ofereix una aventura amb els ingredients del gènere, amb màscara inclosa, però amb una interpretació de la més alta volada.

El quartet protagonista el formen les parelles Toni Viñals (*Scaramouche*) i Ivan Labanda (*Marquès*) i Ana San Martín (*Olympia*) i Mireia Mambo (*Camilla*). Molt bé l'humor afrancesat i cínic del segle XVIII, interpretat per Ivan Labanda, i també el caràcter d'heroi sisplau per força del doble per-

sonatge de *Scaramouche* —mantinc la incògnita del personatge per als qui la vulguin descobrir al teatre—, que interpreta Toni Viñals.

Molt diferents, cara i creu, per raó del personatge, els papers de les actrius Ana San Martín i Mireia Mambo, la primera a mig camí entre la temptació del marquesat i la febre pobletana de la revolució, amb una interpretació delicada i fràgil que aporta el to més romàntic de l'aventura però que fins i tot li reserva una escena totalment diferent com a espadatxina, i la segona, des de la *troupe* de la Commedia dell'Arte fins a la juguesca seductora amb el marquès i el seu paper carregat d'energia de perdedora en l'amor i afortunada en el diners, pel bé de la causa, esclar, amb Napoleó de propina (llicència irònica de l'autor del llibret de l'obra).

És enmig de la Revolució Francesa, que *Scaramouche*, l'emascarat, es converteix en el defensor del poble i en un corcò per als capitosts de la cort. Els seus pamflets revolucionaris i les seves aparicions en el lloc més inesperat fan anar de bòlit el poder. La trama del musical *Scaramouche* es basa en aquest moment històric i té l'encert de reflectir els abusos dels uns i les injustícies dels altres, rematat amb un final que no seria fidel al gènere si no fos feliç i èpic a favor dels que han nascut per ser herois.

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
 andreusotorra@gmail.com

Des del carrer

Ramon Cuello, autor de les imatges de Maria i Josep a la Sagrada Família

«Vull fer un Jesús infant alliçonant al temple»

Ignasi Miranda

L'escultor Ramon Cuello (Barcelona, 1939) és autor de les imatges de sant Josep i la Mare de Déu de la nau central de la basílica de la Sagrada Família. L'escultor, deixeble de Rafael Solanic i actualment resident a Esparreguera, ha realitzat obres en fang, ferro, marbre i fusta. Tot i que té algunes creacions abstractes, destaca per les escultures monumentals d'estil realista ubicades en espais oberts. El 2011 va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat pel conjunt de la seva obra. Ara, la gran il·lusió de Cuello és construir, per a la gran obra de Gaudí, un Jesús infant d'uns 12 anys d'edat parlant davant dels doctors de la llei al temple.

Què va succeir perquè la nau central de la Sagrada Família tingués dues escultures de Ramon Cuello?

Les imatges de Jesús i Maria van ser inicialment, en una mida més petita, una donació que vaig fer a l'església de Santa Eulàlia d'Esparreguera. Després ja les vaig fer per al temple d'Antoni Gaudí, gràcies a diverses gestions que van reeixir.

Com són les dues imatges?

Mentre la imatge de Josep és molt paternal, d'un home molt dolç que rep amb la seva actitud tothom que el mira i prega, la Mare de Déu es mostra amb les mans obertes i, sobretot, amb un vestit que no puja cap al cel, perquè no és una costura vertical, sinó que està descendint, dins una imatge de conjunt que és molt humana. Ella està baixant sobre nosaltres eternament.

Sabem que vostè vol fer properament un nen Jesús. En què consisteix aquest projecte?

És la meva gran il·lusió. Es tracta de fer una imatge de Jesús infant, quan tenia uns 12 anys i alliçonava els savis de la llei al temple. A Esparreguera es col·locaria al centre, entre Maria i Josep, i estaria molt bé que passés després, amb les dimensions adequades, a la Sagrada Família. Aquest Jesús infant que vull fer porta la Torà, la llei hebrea, i hauria de portar la quipà

i el tal·lit, però vull prescindir d'això. Prefereixo mostrar-lo simplement ensenyant la llei.

Què aportaria aquesta imatge a les representacions de la família de Jesús?

Un enriquiment. Sense obviar els debats sobre la conveniència de representar sant Josep sol o amb Maria i Jesús, estic convençut que la Sagrada Família, com a concepte i com a filosofia espiritual, és una tradició molt

catalana. Veure imatges amb la Mare de Déu brodat, Jesús jugant i Josep treballant de fuster ens acosta a un grup molt tradicional. I aquesta, d'un nen Jesús una mica crescut, oferiria una nova visió dins la mateixa tradició. El que pretenc fer ara és, tenint en compte que les imatges ja estan transcendides, situar l'infant Jesús com a símbol, perquè també hi és a l'interior de la basílica de la Sagrada Família. Maria, Josep i Jesús han transcendit, ja que formen un conjunt difícil d'entendre i alhora apassionant.

Com veu vostè el futur de les obres de la Sagrada Família?

La basílica de la Sagrada Família s'acabarà. És una magna obra i, a més, hi ha un gran fervor popular a Catalunya acompanyat d'un turisme massiu. La magnificència religiosa que es respira a l'interior de la nau central, amb la capacitat d'elevat espiritualment, sedueix qualsevol persona amb un mínim de sensibilitat. A més, amb la gent que hi ha al capdavant de les obres, que és summament extraordinària, estic segur que s'arribarà a un magnífic final. L'anterior arquitecte responsable Jordi Bonet, i l'actual, Jordi Faulí, lideren un equip meravellós, ja no només des del punt de vista material o físic, sinó espiritual. La Sagrada Família, en definitiva, està en unes molt bones mans espirituals. No sé si són totalment fidels al projecte arquitectònic d'Antoni Gaudí, però estic seguríssim que l'arquitecte iniciador de l'obra ha estat el seu gran inspirador.

Per encàrrec de la diòcesi d'Arequipa (Perú), recentment ha fet un Crist per a la catedral de la ciutat sud-americana. Què destacaria d'aquesta obra?

He intentat fer el Crist des del meu sentiment religiós, que és molt marcat. Jesús està crucificat, però amb una actitud força vertical. Fins i tot l'expressió dels braços i les mans, amb els dits oberts, no mostren una tortura amb claus, sinó la predicció de la seva ascensió. Té un aire de serenor, mirant cap a l'eternitat i acceptant la seva presència davant del món. El Crist va arribar a Arequipa a través de Lima, després de superar un petit entrebanc a la duana. L'obra queda ubicada sobre un terra de fusta construït especialment per a aquest altar.

«La Sagrada Família, com a concepte i com a filosofia espiritual, és una tradició molt catalana»

Rauxa

L'home dins del món

Eduard Brufau

A diferència dels animals, l'home ha estat creat per alçar la vista al cel i meravellar-se'n. La contemplació de la immensitat que hi ha per damunt nostre causa una admiració profunda que ens commou el cos i l'ànima; tan aviat ens fa bategar el cor a semblança d'un primer amor, com ens sumeix en una gran tristor; ens pot fer cridar de joia plens d'agraïment, o bé fer-nos plorar per la nostra miserable petesa. Aquest eix vertical invisible —però existent— entre el cel i l'home ens manté vius, perquè d'ell depèn l'eix horitzontal, tota la resta de dimensions de la nostra vida, que queden il·luminades per aquesta verticalitat.

Però també pot passar —i la nostra època sembla ser-hi

especialment propícia— que l'home guaiti el cel i no s'admiri de res. Llavors, si es fixa en un núvol, només hi veu un núvol; si es troba un arbre, tan sols hi veu un arbre; i si un ocell vola i canta prop d'ell... és possible que ni tan sols se n'adoni. Si la visió del cel no produeix cap mena de trencament dins seu, l'home tard o d'hora acabarà abaixant els ulls i farà camí amb la vista clavada a terra i la mirada buida. Mancada de l'eix vertical, la nostra atenció se centra tan sols en la dimensió horitzontal, que en un intent de compensació pren sovint un relleu sobredimensionat. En aquest punt l'home ja ha oblidat per a què va ser creat.